

TPLA 102B 180

2
1

TPLA 102B 180

ఆత్మకందములు

శ్రీ బహువ్రత గ్రంథాలయము
శ్రీ లక్ష్మణము. (వృత్తము.)

గ్రంథకర్త :

బ వ న ం వీ రా రెడ్డి

పరిష్కృతము :

చిల్లర వేంకటేశ్వరకవి

రిజిష్టరు కాపీరైటు]

శ్రీ జయనామ సంవత్సరం

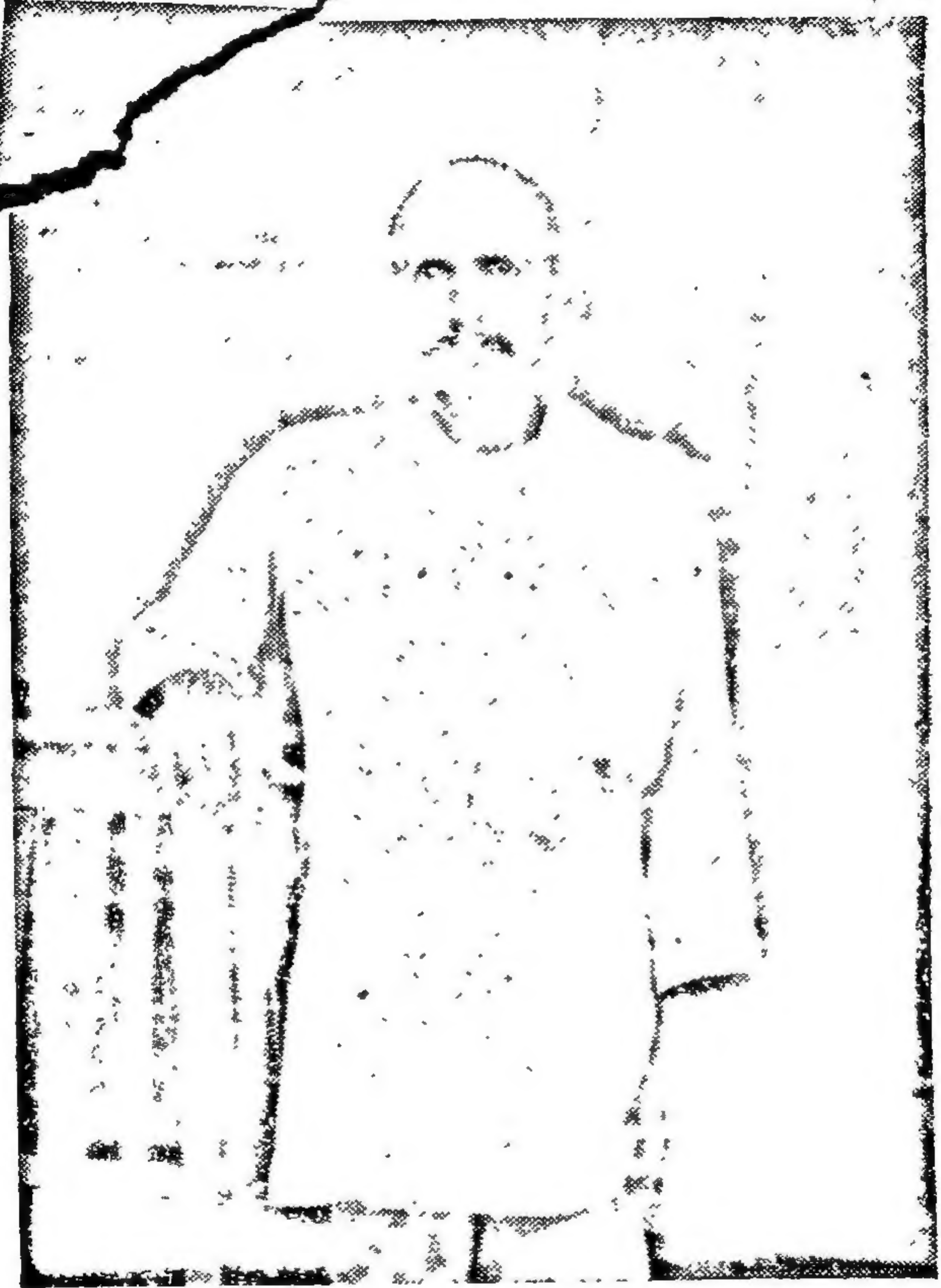
[వేల : నాలుగు అక్షరాలు

: : 28-10-54

1. 1. 1. 1. 1.

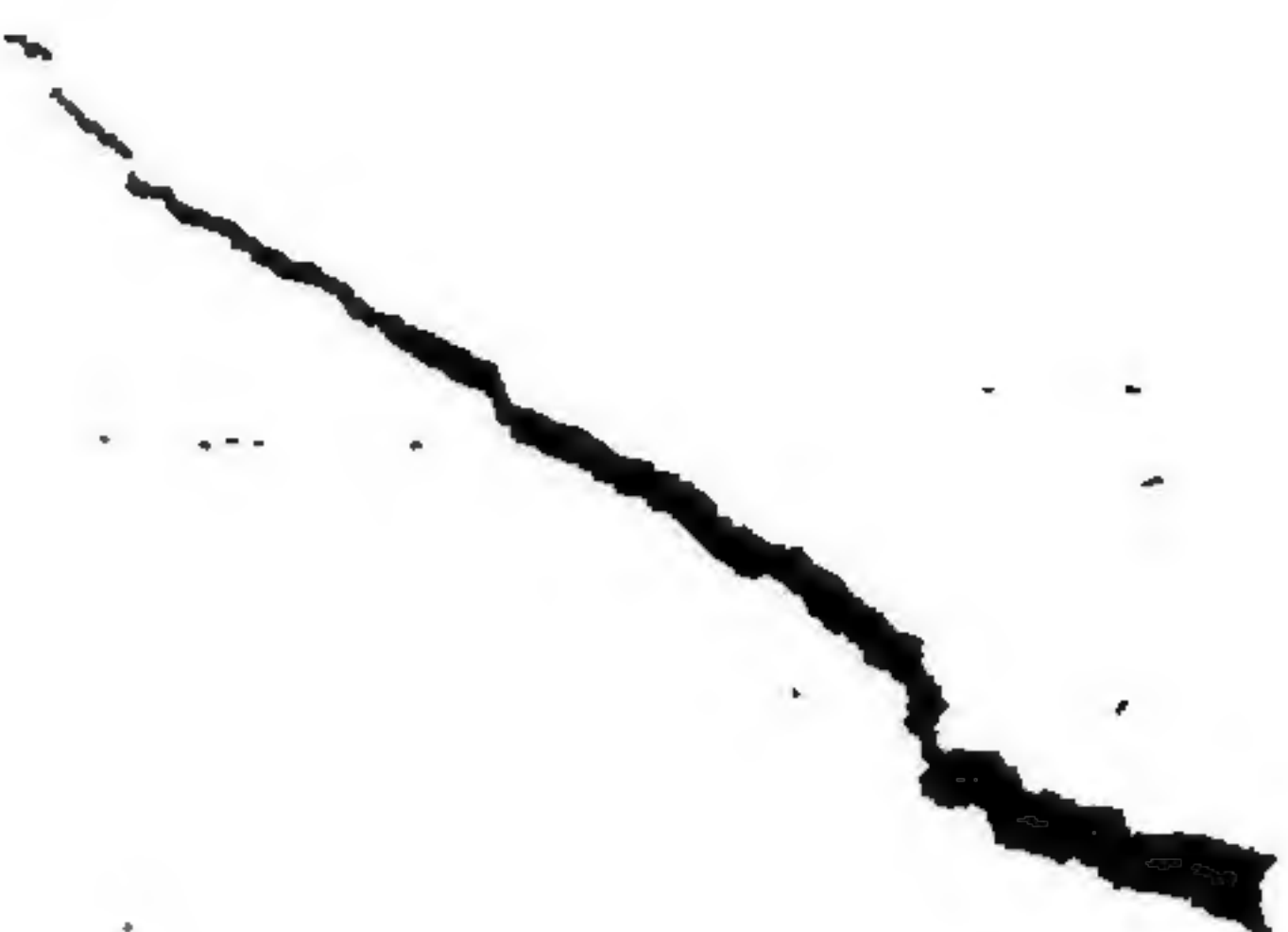
2
11

18
000

గ్రంథకర్త:
బ వ న ం వీ రా రెడ్డి

12

1

2

3

4

5

6

7

8

9

తప్పాప్పుల పట్టిక

పుట సంఖ్య

త ప్పు

పంక్తి సంఖ్య

ఒ ప్పు

1. దొంకుర
4. యెవనినై
7. యుందురె
8. వీలగునొక్కో
11. తలపు
16. తానెందిరుగు
19. మెలగవయు
23. యిండగా
38. రేపెట్టుటయా
40. వలయును
44. నీటుగ
56. చెడిపోదువన్న
56. మిఱల
57. యుండవలయును
64. } మతిదెలియ
- ద
67. స్వేచ్ఛ
67. జూచిచెనంట
69. నోరున్న

19. దొరకుర
10. యెవనినైన
14. యుండునురె
22. వీలగునొక్కో
13. తలపున
17. తానెండుదిరుగు
4. మెలగవలయు
9. యిడగా
14. రేపెట్టుటయా
12. వలయు
22. నీటుగ
2. చెడిపోదువన్న
22. మిఱల
18. యుండవలయు
5. కం. మతిదెలియ
9. స్వేచ్ఛ
9. జూచెనంట
23. నోరున్న

U

- క. ఆంధ్రప్రభ యాంధ్రపత్రిక
యాంధ్రంబునఁ బ్రచురమగుట ♦ యాంధ్రంబున క
యాంధ్ర నిఘంటువు లుండుట
యాంధ్రుల విషయంబు దెలియ ♦ నగు నెల్లరకున్.
- క. మంచియె చెడుగా మారును
లంచంబులఁ దినుచునున్న ♦ లాతిజనులకున్
కంచెడు దిని మంచంబున
నంచితముగఁ బండనగునె ♦ యలయకకు జనుల్.
- క. దొంగల చౌర్యము కనుగొన
లొంగిన యటు మాటలాడి ♦ లొంగక మీదన్
దొంగతన మాచరింతురు
దొంగల గుర్రెఱిగి తొల్త ♦ తొలఁగఁగ వలయున్.
- క. కందము తెలుగున కందము
కందంబునఁ జెప్పఁబడిన ♦ ఘన నీతుల మీ
రందఱును జదువుకొనిన న
మందానందంబు గలుగు ♦ మానస వీధిన్. ౪౪౦
- క. పతి సంగతి సతి దెలిసియు.
సతి సంగతిఁ బతియెఱింగి ♦ జతగలిసిననే
హితమగు ముక్తికి నదియే
గతియగు నీ విధము దెలియఁ ♦ గాఁదగు మనకున్.

క. స్త్రీ కంటె ధరణి బూరుషు

దే కరణిని గొప్ప వాడు ♦ హీనుడె కాదా
జోకొట్టి చన్ను గుడిపిన
యా కామిని తల్లి గొప్ప ♦ దా దెరుగుగ రొణో.

క. కామమె మూలంబంతకు

గామం బాత్మీయమైన ♦ గాకి తరులచే
ప్రేమింప బడినదెనను
నీమంజున ద్రుతిపవలయు ♦ నేర్పరు తెల్ల. రరతి

క. వాఁడే మొగంబు వాడో

పోడిమిఁ దెలియంగ నగునె ♦ బుధులకు నైన
జాడంగని పరమాత్ముని
జూడంగలవాడె మోక్ష ♦ సుఖమొదొ జూమి.

క. బడి బడి దిరిగియు దిరుగా

నడుగడు గాఁదై మున్నె ♦ నడుగఁడ మేలా
నడువడి గుదిరిన మనసా

బడదెద్దియు భాద భీతె ♦ బంగరు డగుట. రరతి

- క॥ తేనెవని తాత సొమ్మగుఁ
బానక మేవిధముగల్గు ♦ బూర్వము జెప్పెన్
మానవులమే మనవారము
గానండి యర్థమెరుగ ♦ గలియడనాన్
క. పొగ చుట్ట త్రాగనేరిచి
పొగవిడుచుచు నుంటినయ్య ♦ బోబెదరుకొ
పొగద్రావెడు మగవాడనె
పొగవిడుచుచు నూదుచుండ ♦ పొలమనుటకుగా. ర॥౧౨
క. టక్కరుల గూడి దిరుగక
నొక్కట సూత్రమునుగట్ట ♦ నాతిది పొందే
మిక్కుటమగు మోక్షమెరుగ
మక్కువగా జతగలసియె ♦ మనిగుంటిమిగా. ర॥౧౩
క. కంచము కంబళి దిండట
కొంచము గుడువంగ మనుట ♦ కొంపడగడ్డొక్కో
పంచల జత లెరిగి తొడవు
పంచలకెఱ దారమెఱుక ♦ బోగుండుటకున్. ర॥౧౪
క. ఏ కుల మే పూరదున
యాకులమే ఘనమునుమ్మి ♦ యెవరనవలయున్
మీకగు మాకగు ఓటుల
పొంకమిచే దెలియవచ్చు ♦ బో కెందుకగున్. ర॥౧౫
క. పొయ్యికి బొంగలివెచ్చము
నెయ్యియు గరుగంగమ్రొంగ ♦ నెరవేరుటగాఁ
బయ్యెఱ గాలికిఁబుటలు
వెయ్యస నేజెప్పగలన ♦ విషవాయువుగా. ర॥౧౬
స మా ప్తి

క. బడిబెట్టి నెఱత మోదుమ

యడుగడుగాదై వమున్నె ♦ యడుగడ మెటులా

నడువడి గుదిరిన మనసా

బడదెద్దియు బాధభీతి ♦ వస మేలిమిగాన్.

౪౪౫

క. సాదము వీరయ నుడివిన

మందీలొ దాశెప్పుకున్న ♦ మంచిది యగు గా

కొదవయు దీరిన తదుపరి

పదె పదె పరమాత్మయందృ ♦ పరమందుటకున్. ౪౪౬

క. డబ్బనగను ధనమెంతయొ

డబ్బుగదా వైసలెన్న ♦ డాబునుదెలియగా

యిబ్బందులెల్ల గడువగ

జెప్పెదలోకమునకిట్లు ♦ జెడిపోకుంటన్.

౪౪౭

క॥ ధనమెందు దాచదగునా

ధనమెందునదాచుకున్న ♦ తనకలవడుగా

ధనమునకు రాజెబుచ్చియ

తనకుమారు వీరయ్యన ♦ దశగనుమయ్య

౪౪౮

క. సత్యము తోడుత మెలగెడు

సత్యంబును గంటబడుటె ♦ సంతోషంబై

సత్యము నదలకెమెలగుర

సత్యమునకు సాటియెద్ది ♦ సంతోషముగాన్. ౪౪౯

క. ఎఱుకగు వారలు నుడివిన

యెఱుకగు చుట్టంబుగన్న ♦ యెఱుకగు టగుదా

నెఱుకకు యెఱుకగు గలయిక

నెరుగుట మానవుడు సుమ్మి ♦ నెరుగును దైవం. ౪౫౦

ఆ త క ర ద ము లు

క॥ శ్రీరామ రామ యనుచును
నోరూరఁగఁ బలుకవలయు ♦ నుడువుల శుద్ధిన్
ఆరామ నామ మంత్రము
సారామ, భక్తి గలిగి ♦ చదువఁగ వలయున్. ౧

క॥ భగవంతుఁ డొక్కఁ డుండఁగ
భగవంతున కెపుడు మ్రొక్క ♦ భరితాత్ముండై
జగమున నూతేంద్రియువు
నొగి నొసఁగుచు జెపుడు గ్రుడ్డి ♦ యుండదు మనసా!

క॥ నారాయణ యన విషయా ?
తీరుగ మతి చంచలంబు ♦ దెగఁ గొఱకుఁ గదా !
నారాయణా మృతంబును
నోరూరఁగఁ గ్రోఁగా ఘ ♦ నుండఁగఁ జమ్మా. 3

క. వట్టిది మంటిది గాదుర
గట్టిది యిదికాదు; కాని ♦ కాలము చేయిం
బట్టిన పట్టును వీడక
పట్టినఁ బరమాత్మ నీకు ♦ బరసుఖ మిచ్చున్. ౪

క. వినవలె జెప్పగ నందురు
వెనుకొడక సూటిగాను ♦ వినవలసినదే
వినకున్న దొంకు పెట్లో ?
వినరాని చెవులు ద్రుంచ ♦ విరివిగ జీవా ! ౫

క. చెప్పక చెడిపోవుటయే

నొప్పుగ మది చెడక యుండ ♦ నోపికతో గా

నెప్పుడు జ్ఞానము గల్గునొ

చప్పుడు గాకుండ నేగు ♦ జయమున జీవా ! ౬

క॥ రంగుగను రంకు చేసియుఁ

బొంగుచు సరియెవ్వరనుచుఁ ♦ బోదురితంబొఁ

బొంగణఁగు వేదమెఱిగిన

దొంగనుదేల్పుట్టి నల్లు ♦ తోఁచురజీవా ! ౭

క॥ మాయ యన నెట్టిదో య

మాయపదమెట్లుకలిగె ♦ మహిలోపలనీ

మాయయన నీశరీరమె

మాయను ఖండిచు కత్తి ♦ మది శివయనుమా ! ౮

క॥ దొంగను వలదనకుఁడా

దొంగలకును మొదటివాఁడు ♦ దొరకక యుండెన్

దొంగలుగాకయె దొరలా

దొంగలదండింప వీలు ♦ దొరుకునె జీవా ! ౯

క॥ బెట్టుగ నద్దము లేకయె

బొట్టును బెట్టంగవంక ♦ పోవునుగాదా !

గుట్టును దెలిసిన పిమ్మటఁ

బట్టును బట్టంగ దొరకుఁ ♦ బరమాత్ముండే ౧౦

క॥ నాదని కావలి యున్నది

నాదని మదిఁ దోఁచినపుడు ♦ కలుగును జ్ఞానం

బేదిక నాదను వస్తువు

భేదంబిఁక నెఱిగి చెప్పి ♦ విభునిం గనుమా ! ౧౧

క॥ నిత్యముగాదీ దేహము

మృత్యువను తుచును పట్టి ♦ మ్రొంగును జూండి
యత్యంతం బిదినిలువదు

సత్యముగా వలయుఁజమ్ము ♦ సద్గుణ శీలా ! ౧౨

ధనమొసఁగెడి దాతలఁగని

తన కర మొది వణఁకనిచ్చు ♦ దానును నెపుడో
యనుమానము లేకుండఁగ

నొసరుపవలె దానములను ♦ నొప్పుగ జీవా ! ౧౩

క॥ ఓటిదిక కూటి కుండయె

కోటియు నొకనాఁడె యెపుడో ♦ కోల్పోవుటయా
బూటకపు తోలు తిత్తిర

బూటకముల నమ్మదగదు ♦ బొంకుర జీవా ! ౧౪

క॥ ఆమ్మల నెఱుఁగవు తొలుత ఘ

నమ్మని పరకాంతఁదల్లి ♦ నమ్మఁగఁదగురా
నమ్మిన భక్తులు చెడరుర

నమ్మఁగ నీవశమె హరిమి ♦ సంబున జీవా ! ౧౫

క॥ కలిగిన దానికి వేడుక

యిలఁ గూలినదాని కేడు ♦ పెఱుఁగనివాఁడి
య్యిలలో భక్తుండనఁదగుఁ

దెలియవలయు నీవిధంబు ♦ దెగడక శ్రద్ధన్ ! ౧౬

క॥ మలమునఁ బొరలరె మొదటను

మలమన్న ససహ్యమేల ♦ మనుజుల కెల్లన్

మలముండదె యుదరంబునఁ

గలదట్టులె పాపచయము ♦ గనరా జీవా ! ౧౭

క॥ పనులం దడ్డము గానిది

తనకేమియు ఖర్చులేక ♦ తగవెలుగునుగా

మనసున నిడుకొనఁ జెల్లును

ఘన మన్నిటికన్న మిన్న ♦ గనరా జీవా !

౧౮

క. తనజన్మ తల్లియెఱుఁగును

దనకామము దీర్చనెఱుఁగు ♦ దగుణేనఁగి తా

నొనరించిన ఘనపాపము

ననువునఁబుచ్చంగ నెఱుఁగు ♦ హరియొక్కండే ౧౯

క॥ తలఁపక కార్యంబగునా ?

బలిసితినని యెవనినైఁ ♦ బడఁ గొట్టెదవా ?

కలిగెడు దప్పిక తీరఁగఁ

గొలనికీజన నీరుదొరకు ♦ గొఱవేమిటికో

౨౦

క. ఎఱుఁగక పుట్టుటనిజమే

యెఱుఁగని కాలంబులేదొ ♦ యెవ్వనికైనకా

ఎఱిగిన జన్మమె జన్మము

ముఱికిని బుట్టంగఁదగునె ♦ మొనగాఁడైనన్.

౨౧

క. ధనమిచ్చి పేవరుంగొనఁ

గనులందును నీకుగారఁ ♦ గనఁగానేలా ?

కను గొని రక్షించెదవా

తనలోపల శాంతమానఁ ♦ దగునో జీవా !

౨౨

క. నలుసంత దేడనుండియొ

పలుఁదోమియుఁదిండి కొఱకుఁ ♦ బరుగిడుచుండున్

ఫలహారంబులు పదియని

మొలకెత్తని విధము కనదు ♦ మొదటనె జీవా !

౨౩

క. చింతింపకు మేపనికిని

జెంతనుగల మంటిద్రవ్వఁ ♦ జెడునా పురువు
ల్పతంబు విడువరాదుగ

యితకుచునసొప్పించంప ♦ నేటికిఁబరులన్. ౨౪

క॥ తిట్టిన గిట్టకయుండుఁ డి

పట్టిది యీ మాయతనువు ♦ వగలుమఘంబున్
బుట్టిన పురుషుండెట్టులొ

త్థివడం బోవుటరుదె ♦ తిరముగఁ జెపుమా. ౨౫

క॥ తనువాసంపద గోరుట

కనులానూపంబు గనుట ♦ కనరాదుగదా
వినఁగోరు బలుకు నెప్పుడు

వినవచ్చును బలుకు నెప్పుడు ♦ విడరాదుగదా ౨౬

క. పలువలు దైవములేడనఁ

గలఁడనిమది యుక్తిఁబన్ని ♦ కదలకయు డన్
మొలిచిన వృక్షమునందున

ఫలమందమె చూడజగతి ♦ బరనునుగనరా ౨౭

క. అడిగియు నడుగక మున్నే

వడివడితా ధనమునిచ్చి ♦ వడినంపియుఁదాఁ
బడిపంచలఁ బడిముద్దనఁ

జెడుకట్టియు యన రెయితఁడు చెడిపోవఁడొకో ౨౮

క॥ నారాయణ నారాయణ

నారాయణ యనినఁదనుకు ♦ నాణెముగాదో
నారాయణునకు మించిన

నారాయణవేలుగలఁడె ♦ నాకును జెపుమా. ౨౯

క॥ మానవ ధగ్గంబనితా

మానవుడై యన్న మడుగ ♦ మానకయిడుటే
మానవలక్షణమిడఁ డో

మానవుడేకాఁడు పశువు ♦ మార్గము జీవా ! 30

క॥ ఒల్లని సతినొల్లనినుతు

లెల్లగలక్యఁబుసేతు ♦ రితఁడనదయటం

చుల్లసమాడుచు నుందుకు

పెల్లుగ నెవ్వనినైనఁ ♦ బృథివిని జీవా ! 31

క॥ జయమహిగ దానమొతయుఁ

జెయిసాగిన యంతపటకుఁ ♦ జేయందగునా ?

ప్రొయిపాలు పొంగుపాలె

మ్మొగుశక్తికిమించి చనుట ♦ మేలగునొక్కో 32

క. పరమాత్మునన్ని తావుఁ

బరమాత్ముని భక్తుడెపుడు ♦ పరికించునుగా

మఱచితి నని మోసంబని

యెఱుఁగు రహస్యఁబులెల్ల ♦ నెఱుఁగనిరీతిన్ 33

క. విశవో వగాయను సతతము

కనకంబేమేలటంచుఁ ♦ గడియించుచు నీ

వనవరతం బాచింతనె

చనియెదవొరులకునుమేలు ♦ సలువందగదే ? 34

క. చూపునకందని వస్తువు

రూపంబును దెలియఁజెప్ప ♦ రూఢిగఁదమహోఁ

దీపికి దివ్యామృతమై

యోపికఁ గలిగించుఁగ్రోలు ♦ చుండుముజీవా ! 35

క. ఎఱుకలవాఁ డుచ్చులనిడ
నెఱిగిన బకమెట్లుదాన ♦ నిఱుకునుబరుసూ
పెఱుగని మానవుగతిఁబరు
నెఱిగిన మానవుఁడుమాయ ♦ నేటికిఁజూచ్చున్. 31

క॥ పసితనము పడుచుఁదనమని
ముసలితనంబనుచు దేహ ♦ మునుగాంచెడువాఁ
డసలెప్పటికిని జెడఁడిది
పసలేకయె యుండియెఁడు ♦ బసరమురీతిన్ 32

క॥ పదుగురుఁబది వావులచే
బదపడిపిలువంగ నొకఁడె ♦ పరుగిడుఁగాదా
మదిఁదలఁప బెక్కుపేరులు
గదపసునికి శ్రద్ధఁబిలువ ♦ గన్నడు జీవా! 33

క॥ పరమాత్ముఁడిచ్చు సర్వముఁ
బరులనురూచింపననుచు ♦ బడియుందురే!
పరమాత్మనెఱిగి చేరెడు
తెరువెఱుగకయుండుదురెసుఁగిధీయుతు లెపుడున్ 34

క॥ అన్నయని పగలంతయుఁ
గ్రన్నననాతనికెలంజె ♦ గారాత్రులనై
యున్న తెఱుగున శ్రీహరి
నెన్నుచుదుష్కియలఁజలుపు ♦ తెఱుగుముజీవా! 35

క॥ ఎప్పుడొకట్టిన కొంపిది
తప్పకనిప్పుంటుకొనుట ♦ తధ్యంబనితా
నిప్పుడు నీరంబునకై
చప్పునఁ బరుగెత్తనగును ♦ జల్లార్చుటకై 36

క॥ ఈతనుపురి త్తచేతల

బూతము కాదయ్యనియత ♦ బుద్ధినిబరుసిన్
జేతముతో నిడినామం

బాతతమ గనుడువముక్తి ♦ నందును జీవా? ౪౨

క॥ శునకము మూత్రవిసర్జన

మునుదనపైఁజేయఁజూచి ♦ మొద్దుగఁద్రోలం
గనుశక్తిలేని శిలలం

గొనియాడుచుఁ గొల్వముక్తిఁ గూర్చునె జీవా! ౪౩

క॥ లోకములో జీవులకును

నాఁకలియనుబాధయెపుడు ♦ నంటునుగాదా?

యీకఱపు కాలమెఱిఁగియుఁ

బోకలఁ బోవంగమనను ♦ పొందికదొఁకున్ ౪౪

క॥ వెన్నుండెయైన నేటికి

వెన్నయుచుటి పెరుగుపాలు ♦ వ్రేతలుఁబనులుం

జిన్నతనంబనఁ జెల్లునె?

యన్నన్నా! పరునెలుంగ ♦ నగునేమనకున్ ౪౫

క॥ మునులాత్మారా ముగనుఁ

గొనియానందంబునొంది ♦ కుమరగు మోక్షం

బురుగాంచిరి ప్రతిమలఁబూ

జనమొసరుప ముక్తిసొంద ♦ సాధ్యమె మనకున్ ౪౬

క॥ తలుపును మూసిపరుండిన

వేలుపలఁజోరునకుఁ జొఱిగ ♦ వీలగునొక్కో

చలియింపక జ్ఞానముతో

నిలిచిన దుర్గుణముచేర ♦ నేర్చునె జ్ఞానిన్ ౪౭

క॥ తిట్టంగ నేల దేవుని

బెట్టుగఁ దనకాలమందుఁ ♦ బెట్టఁగ నెవడౌ

నెట్టులఁ గలిగెను దుర్గుణ

మెట్టుల మాన్పంగవచ్చు ♦ నెల్లను జెపుమా ౪౮

పరులేమన్నను మానక

పరమాత్ముండెఱుఁగు సిజఁముఁ ♦ బరికింపంగ

గరికై ననూఁగఁ బోదఁట

కొఱకదుచీమయును బరున ♦ డం దెలియకయే ౪౯

క. ఏమగునొ ప్రాణమనుకొని

కామముచేఁదిరిగి నరుదు ♦ కానఁడుకర్మం

బేమగునొ మాయ దెలియక

పామరులకుఁ జిక్కవచ్చుఁ ♦ బరుఁగానమిచేన్ ౫౦

క. ధనమె నరకమనకంపురు

తనదానమె సుకృతమిచ్చుఁ ♦ దనకలిమియుఁ దా

ధనమేనుఱుఁగుగ నుండియుఁ

దరువే భీయనఁగఁజేయు ♦ ధన్యులకెపుడున్ ౫౧

క. ప్రేమాధికారివలెనే

ప్రేమింపందగిన సిసువు ♦ ప్రేలదె మిగులం

ప్రేమను దానేఁగినహరి

ప్రేమకుఁదగియుండిముక్తి ♦ రీతింబొందున్. ౫౨

క. వట్టివి గట్టివి కలిపియు

బిట్టుగ శాస్త్రములు కట్టి ♦ పెట్టితలపై

గుట్టగువేదంబును జే

పట్టియుఁబ్రాశంగ నగును ♦ బడుగెవ్వడైనన్ ౫౩

- క పొట్ట పగులంగ దినుగద
పిట్టమెరుకు తినినరోగ ♦ పీడితుడగునా?
తిట్టను గుంటిని గ్రుడ్డిని
బెట్టచొకింతయును నదియెప్రియపడి యెపుడుకా. ౫౧౪
- క. తప్పెఱుంగ కేమిచేసిన
దప్పెఱిగిన జ్ఞాని యెల్లు ♦ తప్పనరించున్
ఒప్పెఱుంగవచ్చు దశతమ
తప్పెఱిగినవారె ధన్య ♦ తము లిద్ధాత్రిన్. ౫౧౫
- క. రమ్మనంగ రాదునుమ్మా
పోమ్మనగా బోవదెద్ది ♦ పోలిక గనవా?
కమ్మనంగ గాదునుమ్మా
నమ్మిన దైవంబు మహిమ. ♦ నలినంతటికిన్. ౫౧౬
- క. కథలు బహుసుకృతములట
కథలకు నాయకుని శివుని ♦ గలియుట యెట్లొ
శిథిలంబగు నీ స్రవ్యతిని
వృద్ధితుండైచిక్కి మోస ♦ మందుట తగునే? ౫౧౭
- క. చీయన్న బలుకు నచటయు
జాయనగా బల్కుననుట ♦ చనునే ధరలో
నోయమ్మ చచ్చినానన
నీ యుగమున లేనిదెవరో ♦ నీవెఱుగుమురా ౫౧౮
- క. నలిగినచో దొలగును గద
బలసిన నా విధిని దొలగి ♦ పనిచేయువలెన్
గులమనెడు పలుకు మఱివుము
వెలలేనిది దక్కవలయు ♦ వెతపోవుటకున్. ౫౧౯

క. చెప్పిదిగో కొట్టెదరా

తప్పున్నది తెలియు మనెడి ♦ త్వరితంబేలా ?

యొప్పదె తాస్మివహించుట

చెప్పిన సనరించుకొనరె ♦ చెడుగెవరైనన్.

౬౦

క. ఎవ్వడ నేనన నేటికి

నెవ్వండ్రి లోకజూరి ♦ మెల్లను నిండెన్

మొవ్వల కోడెగ నెగురక

మవ్వంబుగ గొప్పమరి స ♦ మాజము దీక్షిన్.

౬౧

క. పడనా నిలువగ నుండునె

నడపెడు నాపల్లెకాకి ♦ నటియింపంగా

వడిపడిగ దరికి జేరును

విడిపించక ముంచకెప్పుడు ♦ విరివినిజూపున్.

౬౨

క. పసెతలపునఁ బవళించినఁ

బనికై లా నరిగిపట్లు ♦ పనియొనటులన్

గనుపట్టు నల్లెపరముని

మనసున ధ్యానింపవచ్చు ♦ మహిమగడతేనున్.

౬౩

క. అంగమన సేమిలోకం

బందమునా నాథయుతి మ ♦ హా పరమాత్మం

బొందిన దగుటనె పినగన

నెందుకు వెనుకాడ వలయు నెఱుంగఁగ జెపుమాటర

క. ఈ తనువునొప్పి తనకగుఁ

దాతల తనువులను నొప్పి ♦ తనకలవడునే

నీతి విడనాడి తిరిగినఁ

గోతియె మేలారులు కర్మ ♦ కుం గర్తలొక్కో? ౬౪

క. ధాత్రిని సర్వముదానై
 వ్రతంబునఁ బవ్వళించు ♦ పరముఁడు హరి యా
 శత్రుత్వమూని చంపును
 బుత్రుండేయైన దుష్ట ♦ బుద్ధినిజేనా !

క॥ ప్రస్తుతము స్రుతియొకటియె
 దుస్తులు పదివేలు మృత్తు ♦ తొలుత నొకండే
 నిస్తుల భాండములేన్నో
 వస్తువులధికంబు మొదట ♦ బంగరు వొకండే. ౬౭

క॥ కన్నుల కగవడు కాంతల
 యున్నత కుచములను గోరు ♦ చుంట సహజమా
 పన్నగఁ గృశాను సన్నిధి
 వెన్నకఱంగదె విచిత్ర ♦ విధమే శలపన్. ౬౮

క॥ ఎద్దు మెడఁగాడిఁ బెట్టఁగ
 నిద్దఱు సాధింతురద్ది ♦ యెఱుఁగుదువుగదా !
 పెద్దలు పెక్కుఱు నుడువఁగ
 నెద్దును మించితివి వినక ♦ యెంతకు మతివో. ౬౯

క॥ అన్నము కంటెను బట్టల
 కన్నను మిగులంగఁజాలు ♦ కలిమి యదేలా !
 యెన్నియొ యిడుములఁ బడియెన
 వెన్నఁటికిని విడువరాశ ♦ కమ్మది హస్తో ? ౭౦

క॥ కేకల వేటికి దైనము
 చీకటి గుహయందు నిద్ర ♦ జిక్కినవాఁడా ?
 లేకుండినఁ దాఁదలఁపఁగ
 నీకడ కరుదేఱకున్నె ♦ నీతిందెలియన్. ౭౧

క. అంగిలి కంటని దేటికిఁ
బొంగుదువా కాశిగంగఁ ♦ బొరిఁదేనేలా ?
గంగయెటలేదు చూడఁగ
రంగనికే మిడఁగవలయు ♦ రయమున జెపుమా! 22

క. పాలెట నవమాసంబులు
బాలును నన్నంబు మెక్కి ♦ పారాడంగఁ
జాలంతట నడతురుగద
కాలము గతిఁబట్టినడువ ♦ గానగుఁజమ్మి. 23

క. మగతనములేని మగనిన్
మగువయుఁ దామరుగు నిడక ♦ మరలించునుగా
మగని పరిచర్య లేకయె .
మగఁడొల్లక విడిచి యున్న ♦ మతికేమందున్ ? 24

క. తల్లియుఁ బిల్లలుఁ బీఁకెడి
నల్లుల గుంచమునఁగూర్చు ♦ నవరాత్రము లీ
యుల్లమున హఠవకుండి
ప్రల్లదఁసంబెఱిఁగి పిదప ♦ బనుపఁ వచ్చున్. 25

క. మాయతను వెందుకనఁగాఁ
జీయను మానవుఁడు రిత్త ♦ సిగ్గెఱుగఁగదా
బ్రాయమ్ము వచ్చి చూపిన
మాయను మఱి నెఱిఁగి పిదప ♦ మానక యుండున్. 26

క. పుట్టినదిల దెసములతో
వట్టివి వేషముల మిగుల ♦ వదఱఁగమేలా ?
పుట్టినవార దరుటకా
పెట్టిన వేషముల తాత ♦ బెదరింపునకా ? 27

క. అన్నం బడిగిన లేదట

యున్నప్పుడు నోటికి యె ♦ యున్నత మగునా?

నిన్నెవ్వరు గాదనియెద

రున్నందుకు జేనిబొమ్మ ♦ యన్నది ఘనమా? ౭౮

క. ఒడ్డుకుఁజని వ్రేల్వంచక

బుద్ధిని గ్రహించి నపుడె ♦ బుధుఁడవు సుమ్మి

పెద్దది గజమ్ము గాదొక్క

బుద్ధియె ముఖ్యమ్ము సుమ్ము ♦ బుధనుత చరితా ౭౯

క. కనకంబు పల్లెరంబునఁ

గనులకుఁ గాన్పించ నాన ♦ గాఁ జూతువుగా

తనపోకు పనికి రాదుక.

మనసున వంకరలు లేక ♦ మసలుము జీవా! ౮౦

క. ఇంటికి చుంటికి నెడమా?

యంటిన మైనగును గడుగ ♦ నందము సుమ్మా

కొంటె యొనర్చెడు చేతలు

కంటికిఁ గన్పించ మాన్ప ♦ గా లేవాక్కో. ౮౧

క. వాఁడేమి చేయునంచును

వీడున వసియించు చుండి ♦ వీడక యుండున్

గాడెట్ల మోచతోలిన

వేడక బ్రతుకఁగవచ్చు ♦ బృధివిని జీవా! ౮౨

క. ఏతనువు నిద్రచెందదా

యేతనువున నానబెదరు ♦ నెందునులేదో

యాతనువు లక్షణంబులె

యీతనువునకబ్బ సౌఖ్య ♦ మెప్పుడుఁ గల్గున్. ౮౩

క. ఎందుకు నుడివెద వనఁగా

మందును గలుపంగఁ గుదురు ♦ మడి తెగులెల్లన్
బొందింపుము పీనుల నిది

తొందర నసియించు ముదము ♦ తోడనెఱుంగన్ ౫౪

క. వినసొంపు తియ్యదియ్యది

ధనమున దొరదిగినయట్లు ♦ తగదగ పడఁగా
మనసెంతో వికాసంబగు

కనుఁగొనఁగా నొసటివైతఁగనఁగూర్చుగదా! ౫౫

క. మరణము చావునఁ గలదట

పరమాత్ముని తలఁపుగల్గ ♦ బరసుఖమందున్
బెరపలుకులు వెయ్యేటికి ?

నిరతముఁ బరుసేవచేసి ♦ నెగడవె మనసా ! ౫౬

క. పండిన వెండిన ధ్యానము

పండిన యావటకంబు ♦ వడిదినఁ జనదే

పండిన ఫలములుఁ బొడము

లుండవు ధరలోన లయము ♦ నొందును మనసా.

క. వరిపైరులేని పొలమే

నరుఁడైనను మెచ్చఁకన్న ♦ నగుదనరుగదా !

పరమాత్ముని జింతింపక

మరుగకు మోక్షంబు గలదె ♦ పానకెప్పటికిన్ ? ౫౭

క. ఎందుకు సుద్దులు వినఁగా

ముందరగతి నెవరుగాఁచి ♦ మురిసిరి భక్తిన్

బొందిన కష్టము వాయఁగ

డెందంబునఁ బరుభజించు ♦ తే తారకపూ. ౫౮

క. ఊరూరఁ బడిన యపుడే

నేరక కర్మమున జన్మ ♦ దిందలఁ బడఁగా
నూరక యూఁకొన నేమగు

రారమ్మని ప్రోచునట్టి ♦ రామునిగనరా.

౯౦

క. దెబ్బలభీతియు జాలియు

నబ్బని కాలంబు గడుప ♦ నబ్బినవాఁడా

నిబ్బరము గల్గువానికి

నబ్బును మోక్షంపు దోవ ♦ యఁనగా వచ్చున్ ౯౧

క. మిక్కుటముగ మెక్కియుఁదాఁ

జక్కఁగ నానుదుట్రవాఁత ♦ సరిలేదనుచుం

గ్రక్కున దిట్టెడి మూఢుల

నెక్కరణిని దేర్పవచ్చు ♦ నిలలో జీవా !

౯౨

క. అన్నమె జీవనమన న

యన్నము గుడువంగఁబెట్ట ♦ నర్థంబీవా

యెన్నఁటికిని నీయింటికి

సున్నర నారాక యనును ♦ జాతిచుఱిఁ జూచున్. ౯౩

క. తానెం దిగుగు చున్నను

దానెంతయొ జపముచేసి ♦ ధ్యానించిన వి

జ్ఞానము సంపాదించిన

మానవునకు క్షుత్తునతము ♦ మానక యుండున్. ౯౪

క. కట్టెలలోపల నగ్నిని

నెట్టులఁ గనుగొనఁగవచ్చు ♦ నెవ్వరికెనక

గట్టిగలోఁగల పరముని

బట్టఁగ వెనుకాడవలదు ♦ పరమందుటకున్

౯౫

క. పొరపడు సంగతులుండిన

మఱికోందఱ నడిగి తెలిసి ♦ మదినిల్పనగున్

మఱవని పదవియె దొరకిన

మఱియొక్కరి తోడనేల ♦ మాట్లాడంగన్

౯౬

క. చెప్పఁగ నెఱిఁగియుఁదానా

పప్పులె మఱిబెట్టుఁడనుచు ♦ బలుకకయున్నే

చెప్పఁగ దలఁచినవారల

తప్పుల నెన్నంగఁదగదు ♦ ధర నెప్పటికిన్.

౯౭

క. తొమ్మిది కంతలతిత్తను

నమ్మక మిపుడైనఁగల్గె ♦ నాగుణియింపన్

నమ్మక దేహమునాదను

నమ్మకముండిన నసించి ♦ నరకమునఁ బడున్.

౯౮

క. గలగాంచుట యొకచిత్రము

గలిగినయా మెలకువందు ♦ గనఁబడు నటులే

యిలమిఁద దనువుబుడగలు

కలగాఁదానమ్మ ♦ వలయుఁ గడఁకను జీవా !

౯౯

క. సారంబిది చదువులలో

నూరక పెరవారిఁజేర ♦ నుచితంబగునా ?

కోరికలు వదలకుండఁగ

నూరక యదిదొరకుఁబెట్టు ♦ లూహింపంగన్.

౧౦౦

క. నారాయణయను నామమె

తారకమని మదినితెలిసి ♦ తా జపియింపన్

దీరిక లేదని మానక

కోరఁగమది ముక్తిగల్గు ♦ గుఱినిల్పుమురా !

౧౦౧

- క. బమ్మ యొనర్చెడి బొందులు
కుమ్మరి ధరఁజేయఁ డొక్కొక్క ♦ కుండలు ముంతల్
సొమ్ములు కనకంబుననగు
బొమ్మల చిత్రము దెలియఁబొంకగు నెపుడున్. ౧౦౨
- క. ఋణమున జన్మము గలుగును
ఋణమెట్టులఁ దీఱవచ్చు ♦ ఋజువనఁగలవా ?
గుణమే ఘనమై నిలువఁగ
క్షణమునఁ దొలఁగంగ నగునుఁ ఘనఋణమెల్లన్. ౧౦౩
- క. కల్లుకడకేఁగి యానుచుఁ
దెల్లని యా పాలఁగోలఁ ♦ దెలియక యుండున్
గల్లరి మానిసి స్నేహం
బొల్లదు కష్టములు గల్గు ♦ నురుగుణ్ణికెనన్. ౧౦౪
- క. తద్దగ సిరి గలదచుచును
మిద్దెలు మేడలును గట్టి ♦ మిణుకుదువంతే
ప్రొద్దుచు తెలియవ దేమిర
యెద్దుచు బొడువంగ నడుచు ♦ నెద్దేమిగులా ? ౧౦౫
- క. ముద్దయు నీరము నడుగఁగఁ
గొద్దిగ నిడవింక నేమొ ♦ గొణుగుదువౌరా !
పెద్దలగతిఁ గనఁజాలక
మొద్దగ వర్తింతువెట్లు ♦ ముక్తిలభించున్. ౧౦౬
- క. పాపముఁ బుణ్యము రెంటిని
బాపటగాఁ జేసిమధ్యఁ ♦ బాడుచు రాఁగన్
బాపమను బండ గొలుసే
కాపురమునకీడ్చుఁ జక్ర ♦ గతి భ్రమియింపన్. ౧౦౭

క. మాయందు వేయిసారులు

మాయను మాటెట్లుగల్గె ♦ మహిలోవలఁ దా
మాయనఁగఁ దోలుకొంపయె

ఛాయనుగని మెలఁగవయుఁ ♦ జాటున దొకఁడే. ౧౦౮

క. ముద్దుకుఁ బొడమియు నెదుగుచు

నెద్దులమై యలసి సొలసి ♦ యెటుపోవుటకున్

బ్రొద్దులు గడపఁగ నెంతుమొ

బుద్ధింగని తత్త్వమెఱిగి ♦ పోవుట యొస్సన్. ౧౦౯

క. తప్పెవరు గలుగఁ జేసిరి ?

యెప్పుడుమదిఁ గుందుటెట్టు ♦ తెలుకకుఁ బ్రాపై

నిప్పుంటుకొనిన వస్తువు

తప్పక తగులంగబడదె ♦ ధరణిని జీవా ! ౧౧౦

క. చెఱసాలర యీ నేహము

ముఱికిది మఱిముట్టుకొనిన ♦ మఱిపముగాదా ?

పరికింప నెందు సుఖమో

బరువని మదిఁదోఁచెఁ బూను ♦ పరసుఖమునకై ౧౧౧

క. ఎందుకుఁ గలిన దెఱుఁగుట

మందిదిగో వాడుఁడనిన ♦ మమతయులేకే

ముందును వెనుకయు నుడిగిన

నందునుగా మోక్షమపుడె ♦ యదియే మతమై ౧౧౨

క. వినరానిది యనరానిది

కనరానిది గనఁగవలదు ♦ కష్టంబపుడా

యనవలసిన దనవలయుం

గనవలసినదానిఁ గాన ♦ గావలయుఁ జూచి ౧౧౩

క. గతదినములు క్షేమములు

ప్రతిదిన మనుమానమున్న ♦ బరియింపుచుఁ దా
నితరులు పరిభవ మిడుచో

ప్రతిఫల మనుభవముడించు ♦ బలుకఁగ వలయున్.

క. తెలివియె ధనమార్జించుట

నలురెట్ల ధనంబు దొరకి ♦ సందృష్టిపడం
గలఁడేమనుజుఁడు పూనికఁ

వెలలేనిది మఱవకున్న ♦ విస్మృత సుఖమా. ౧౧౫

క. దాఁచినది కనకమో సరి

చూచెడిదే చూపుగాని ♦ చూఱకొనంగా

నే చిన్నవస్తు వందును

గాచి వసించిన మహేశుఁ గానఁగ వలయున్. ౧౧౬

క. బలిగుడులని మొదలిడఁగా

నిలువఁగ మృత్యువునుమఱచి ♦ నిలచినరీతిన్

దలవంచి తాను బోయినఁ

బిలుచుట కీమవసరంబు ♦ పేర్కొని జెపుమా ౧౧౭

క. ఎందునొ కల్గిన వ్యాధికి

మందును దినకున్న నెట్లు ♦ మానును మనకున్

మందిదిగో హరియనియెడు

మందునుదినఁ బాపరుజ స ♦ మాజము వాయున్.

క. కొంగునఁ దనసుతు మలమా

బంగారమె కడిగి యెత్తి ♦ బయలను నిడుచుకొ

వంగియు లేవని వృద్ధుల

యెంగిలి చొల్లనుచుఁ దిట్ట ♦ హేయమె మీకుకొ.

క. పడఁతుల చెలిమిని మానక

నడచిన ఫలమొదకుండు ♦ నా యెపుడైనన్

కడగండ్లెనరికిఁ దప్పవు

• వడిఁజూ పిన కరము ముడువ ♦ నలదేజనముల్ ౧౨౦

క. అక్షరము లనెడి గుబురున

పక్షిగతిని నిటికెఱొన్నఁ ♦ బరికించరుగా

రక్షక నీకృపఁ గనుఁగొని

రక్షించవె తండ్రి యన్న ♦ రక్షింపవాఁకో ? ౧౨౧

క. బొందకు బెల్లము నిడునా

ముందెఱుఁగఁడు చీమలుండు మాఁగి యటంచున్

సందేహించును బిమ్మలు

ముందెఱిఁగిన శంక లేక ♦ ముదమొందుఁగదా ?

క. కలదుర పలుకునఁ గర్కము

పలుకెఱిఁగినఁ బొల్లులేక ♦ పలుకుంగానా

పలుకులు వేయెటికిరా

పలుకుము హరినామమొకఁ ♦ బలుకందగురా ౧౨౩

క. చెట్లకు జీనము లేదా

కొట్టకు పాపంబనంగఁ ♦ గొఱకొఱయేలా ?

జుట్టును గొరిగిన మంగలి

మట్టును నూడ్వంగ శుభ ♦ మంతియెగాదా ౧౨౪

క. ధనమార్జింపం బూనుచుఁ

దనువదరఁగ మోదిగ్రుద్ది ♦ తన బొంకునుదాఁ

గనకుండిన మానవులిలఁ

గనుఁగొందురె యీశ్వరుని ను ♦ ఖంబు లిఖింపన్.

క. ఉపకారికి నుపకారం

బిపుడెఱుంగని నరుడు గలడె ! యెఱిగియెలేకొ
యపకారికి నపకారమె

తపసులకును జేయదగదు ధరణిని జీవా ! ౧౨౧

క. తొలిపలుకే నారాయణ

తెలియఁగ రాదన్యులెల్లఁ ధెలియఁగనీకుం
దెలిసినవారే నుడువుట

సులభంబుగఁ దెలిసెనింక ధుఖముర జీవా ! ౧౨౨

క. తలఁచని మనుజుల కెట్టులఁ

గలుగునురా ముక్తి ? ముక్తి ధ కలిగెడు దనుకన్
దలఁపెడము గాకయుండన్

గలవర పడవలయు ముక్తి ధ గలుగును దానన్.

క. ఎన్ని దినంబులు కాయము !

నన్నెఱి బరిశోధనంబు ధ నలిజేయుచు దా

నన్నిటి సున్నఁగఁ దలఁచిన

నెన్నఁగ దైవంబు గలిసి ధ యెన్నిక వడయున్. ౧౨౩

క. ఏతావున భువివారియు

నేతావున నగ్నివాయు ధ నెసగును గగనం

బేతావున నివియుండనొ

యేతావున నీవులేవొ ధ యెఱుగుము దీనిన్. ౧౨౪

క. అబ్బనఁగా ములువిఱిగిన

నబ్బచు జింతించు చుండు ధ నబ్బలు ముల్లే

నిబ్బరము తుమ్మఁదెలిపెను

గొబ్బునఁ గవ్వములె హరిని ధ గూర్పఁగ జూచున్

క. ధనముండిన విధమెఱుంగక
కనకముతో నిల్లుకట్టఁ ♦ గాఁ బూనుగతిన్
దినదినము తీరెఱుంగక
చనుదును మోక్షమున కనుట ♦ చపలత కాదే ?

క. నిందితురంతు తెలియక
మందనుగల పశువు కొమ్ము ♦ మఱియూఁపుగతిన్
బొందిని దూషించెడు తఱి
దొందర విడనాడు మెప్పుడుఁ దొలుత నెఱుంగన్.

క. కొడుకాశ నెఱిగియిండఁగాఁ
గుడువక తాఁగొంతకొంత ♦ కూర్చుచునుండున్
బుడమిని దేవుండిడినది
కుడుచుచుఁ దత్పదమునందు ♦ గుఱిగనవలయున్.

క. దాసులకు మోక్షమిడవా
దోసము లిదివఱకెయున్నఁ ♦ దొలఁగింపవొ కొ
వాసినిగని చీ చీ యని
త్రోసితివా నేను నీచ ♦ దోషినిగానే ? ౧౩౫

క. కనుపైగవెల్లఁ గలిపియు
ననువుగ మైమఱచి మనుజుఁ ♦ డాడినచో న
మ్మనుజుఁడు మానవుఁడగునే
ఘనుఁడనుచు నుతింతు రతనిఁ ♦ గనుఁగొనకుజనుల్.

క. తనవారి దుడుకుఁదనమును
దనభుక్తికినున్న కలిమి ♦ తన్న లమఁ జెడున్
దనగుణములు దానెఱుంగక
నినుమఱచి మదించి నిన్ను ♦ నిందించుహారీ. ౧౩౬

- క. చదువండొ గురుని సన్నిధిఁ
జదువన నొక నేత్రమిద్ది ♦ జ్ఞానముజూపున్
జదువన విజ్ఞానంబే
చదివిన ఫలమానె పరుల సంపదఁ గొననే? ౧౩౮
- క. చిలువ చన గ్రద్దకేమగు
నిల దుష్టుఁడు చచ్చినంత ♦ నింతియె యగుఁబో
పలువుర కునకృతి చేసినఁ
బలుకందగు నతనిఁ బుణ్య ♦ వంతుండనుచున్. ౧౩౯
- క. ఇరువురకు నేరముండిన
నెఱిఁగింపఁగ నీకె యెఱుక ♦ యెవ్వఁడెఱుంగున్
జుఱుకో మొరకో మఱసో
పరమాత్మా నీకెయెఱుక ♦ పరులెఱుఁగుదురే? ౧౪౦
- క. నాటకమన బూటకమే
మాటలలో నిమిడియున్న ♦ మంత్రంబదియే
యేటికి నాడెదరట్టులె
కూటస్థుని కాంచలేని ♦ కొంటెలు పెలుచున్. ౧౪౧
- క. తినరానిది రుచ్యంబగు
వినలోపల శంఖమూఁద ♦ వినఁజాలరుగా
యనువఱానమునట వైద్యము
వెనుకొడని యత్ను మొకటె ♦ పృథ్వీస్థలిలోన్. ౧౪౨
- క. కనుఁగొనవలెఁ గనరానిది
కను పించిననాఁకలియును ♦ గనఁబడకుండున్
పనిమాల భ్రమను నెఱ్ఱుచు
మనసునఁ బెరియంగ వలయు ♦ మఱిసిశ్చలతన్.

క. దుష్టుండని బుధులెల్లరు
నిష్టముతోఁ బలుకఁ జెడితి ♦ నిక గతియేమో
స్పష్టముగ నీదుకృపచే
దుష్టత్వము వాపుకొందు ♦ దురితము దొలగన్. ౧౮౪

క. పిచ్చిగ మాటాడకు మది
వచ్చిన విధముగను బల్క ♦ వచ్చునె జనముల్
హెచ్చుగఁ గూసిన నగునే
ముచ్చట పడవలయునన్న ♦ ముక్తియు దొరకన్. ౧౮౫

క. సారముగల దీగంధమె
సారంబెచ్చుగ లభించు ♦ సగసారికే దా
సారంబును నీవిడకయె
సారం బేమూల దొరకు ♦ సంసిద్ధముగాన్. ౧౮౬

క. శిరమందిడుకొన నేదియొ
త్వరపడకయె నిల్పినట్లు ♦ తత్త్వము నిష్ఠం
బరికించు మంతమాత్రనె
పరమంబున కెడముగాక ♦ పట్టఁగవచ్చున్. ౧౮౭

క. అన్నిటిఁ బరమాత్మునిగా
నెన్నుము హరిలేని వుడుక ♦ నెటగాంచనగున్
గన్నులుగల జంతువులకు
నున్నదియన నమ్మకంబె? ♦ యూఁపెదు శిరమున్ ౧౮౮

క. కోటిని వ్రాయఁగ నందఱు
నోటన పదియేనునయ్యె ♦ నోషికఁబడఁగా
మోటుల కెల్లను మెండుగ
మూటలువడు సుకృతమెపుడు ♦ ముమ్మాటికిలన్ ౧౮౯

క. జ్ఞానేంద్రియముల వెనుకం

గానఁగలేకుండ సభలఁ గాంచఁగ నగునే?

తానింటఁ గొంత తెలిసియె

తానేగఁగవచ్చు సభకు ♦ ధర్మము చెప్పన్. ౧౫౦

క. నీకొఱకే నేదాఁచఁగ

నేకడకో చేసియున్న ♦ నేమందునురా

నీకుండిన నాకుండును

లేకుండిన లేకయుండు ♦ లేశంబైనన్. ౧౫౧

క. తనపుత్రులఁ బోషింపఁగ

జనకుండు పదార్థములను ♦ సమకూర్పంగా

జనని కుమారుల సాకఁగ

జననింగని జనకుఁడెగడఁ ♦ జనునే మనకున్. ౧౫౨

క. గ్రుడ్డిని గుఱిఁ గనుఁగొనుమన

నెడఁగఁ గనుగాని చూచు ♦ నే యెట్లునైనన్

బిడ్డలఁ బురుషుఁడు పెంచునె?

దొడ్డగ సతిపెంచునట్లు ♦ తోరపుఁబ్రేమన్. ౧౫౩

క. పొరపాటు పడిన వెంటనె

సరిగాదని పల్లుఁగొఱక ♦ సరియగునొక్కొక్క

పొరపాటునకుం జింతిలు

నరుఁడే పరమార్థమును ఘటంబుగఁ గాంచున్. ౧౫౪

క. కోపము వచ్చినఁ దొందఱ

శాపంబిడి కొట్టకుండ ♦ శాంతంబూనం

గోపమ్ము వోవు శాంతముఁ

గోపంబును నెఱుఁగువాఁడె ♦ కోవిదుఁడనఘా. ౧౫౫

క. పెరిపంచలఁ దాఁదూఱుచుఁ
బరుఁగదిసిన కాంతఁగూడఁ ♦ బరువెత్తుదురే
ధరనెవని మోతవానికె
దరిజేరదఘంబుజ్ఞాని ♦ ధన్యుఁడుగానన్. ౧౫౬

క. ఎటువంటిది పోకనదగు ?
నెటువంటిది దిద్దవచ్చు ♦ నెవ్వారైనన్
దిటమెట్టులున్నఁ గల్గునొ ?
పటుతరముగ నెఱుఁగువాఁడె ♦ పరమునిగాంచున్.

క. అలిఁగిన మతిచలియించెడు
నలుఁగక యుండిన స్థిరత్వ ♦ మందఁగనొనా !
నలువురతో నారాయణ
యలిఁగిన యట్లుగడి యలుఁగ ♦ కన్యులమీదన్ ౧౫౮

క. సత్యము నిత్యము నిజమా ?
సత్యంబే సత్యమండ్రు ♦ సత్యంబెపుడున్
సత్యమె సామికి నామము
సత్యముతోఁ బొందవచ్చు ♦ సన్మార్గంబున్. ౧౫౯

క. వెన్నను గలసిన కారము
గన్నుల కంటించినట్లు ♦ కనబడు సుఖముల్
క్రన్నన నవి తొఱఁగిననే
యున్నత మార్గముఁభించు ♦ నుర్విజనులకున్ ౧౬౦

క. పట్టెడు నిద్దుర సనుటకు
బట్టగఁ బ్రణవంబుఁగోరి ♦ పరియింపదగున్
దిట్టమగు జ్ఞానమబ్బును
బట్టనగున్ ముక్తికాంత ♦ పాణితలంబున్ ౧౬౧

క. అడుగని దమ్మయుఁ బెట్టదు
గడుసు దనంబునను ♦ బరులఁ గదిసి యడుగరా
పడియుండ వలయు గురువుల
నడిగి పరార్థంబుగాంచ ♦ నగునోజీవా ! ౧౬౨

క. తనువెనుక మేనుజూపక
యనుమానములేక ఎల్కా ♦ నయ్యదిఘనమా
ననినట్టు లాచరించిన
హనుజుఁడె ధీరుండు బుద్ధి ♦ మంతుఁడుచూడన్ ౧౬౩

క. దొంగతనమేల మదిలో
నంగల దున్నట్లుపల్కి ♦ నన్ లోపంబే
వెంగలి యందురె యైనన్
సంగతి గుఱుఁతెఱుగవచ్చు ♦ సజ్జనమైతిన్. ౧౬౪

క. బసవనికి గంట కట్టుట
వెసఁబాములబాధ తొలఁగు ♦ విధమునకేకా
దసదృశ ప్రణవధ్వని విన
దొస్తఁగుల విడనాడు ముక్తి ♦ దొఱకునుజుమ్మి. ౧౬౫

క. అడుగుట నాదియెసొడ్డా?
యడిగిన లేదనక యెసఁగు ♦ నార్యులులేరా?
యడిగి నినువాఁడె ధన్యుం
డ డుగక తెగనీల్లువాఁడె ♦ యధముఁడుజీవా! ౧౬౬

క. అన్నము దిన నేర్పనిచో
నెన్నఁడుఁ గఱవేదిజ్ఞాని ♦ కితరులతోనే
మున్నదిపని యొంటరిగాఁ
బన్నగ శయనుని దలంచి పరమము గాంచున్. ౧౬౭

- క. కని కొన్ని కనక కొన్నిటి
ననుభవమునఁ గొన్నినీతు ♦ లవనింజెప్పెం
గనులున్ వీనులు దనియఁగ
వినుబవనం వీరయాభ్య ♦ విబుధుండాస్తన్. ౧౮౦
- క. వినుము మహత్తన గొప్పది
జనులు మహత్తనుచు లోక ♦ సంబంధముగా
ననుచుండ్రు మహత్తనఁగాఁ
జనును బర్రాత్పరుని సృష్టి ♦ జాలంబునకన్ ౧౮౧
- క. కలమాట లెల్ల వేమన
కలియుగమునఁ జెప్పెనబ్బి ♦ కడు ముదమొదవన్
బలుగాకులు బాగుపడం
గలరని యతిశ్రద్ధఁజదువఁ ♦ గావలయు జనుల్ ౧౮౨
- క. పరుల ధనంబును బెల్లము
కరణిందినఁ గోరుచుండ్రు ♦ కందులుఁ దండ్రుల్
నరులాగతిఁ దినఁగోరుట
నరకంబునఁ గూలుటగును ♦ నమ్ముడు జనముల్ ౧౮౩
- క. నీపనికై చనుదేరఁగఁ
బాపులు సంకోచమొంది ♦ ప్రభువుల ప్రాపుం
దీపింపఁజేయఁ జేబుల
నోపిక గాలింతురయ్య ♦ యున్వీసల్లిపెన్. ౧౮౪
- క. కరమునఁ దాఁగరమిడియా
సరిలెమ్మని పలికి పిదప ♦ సరిపడకుంటన్
దరికొదిగి వణఁకువాఁడ
నరులంటని వాఁడు మాల ? ♦ నరుండరయంగన్ ౧౮౫

- క. ధనమొక్క పైసనిడఁగా
వెనుకాడక వేయిచెప్పి ♦ వెళ్లుదుననఁగా
ననుమానమె పెద్దమ్మకుఁ ?
గనుఁగొనఁగా నాలిముచ్చ ♦ గంతలు గట్టున్. ౧౮౬
- క. ధనముదిగా మిత్రత్వము
ధనహీనతఁ గలుగు దుఃఖ ♦ తతి లోకమునన్
ధనహీనుఁడు వృద్ధుఁడగున్
ధనమును బోగొట్టఁదగదు ♦ ధరలో మనుజుల్. ౧౮౭
- క. కొనెత్తెచ్చిన పానీయమె
తనువునకు సుఖంబునచ్చు ♦ దగఁగోరికతోఁ
గొనితెచ్చు పాడిగేదెయె
ఘనముగఁ బాలిచ్చుమేని ♦ కండలఁబెంచున్. ౧౮౮
- క. అధిక వ్యయ మొనరించుట
యధికముగాఁ దినుట మఱియు ♦ నధికపురతియున్
అధికాలాపము లాడుట
యధికారంబూడఁజేయు ♦ నధకుల కెన్నన్. ౧౮౯
- క. పేకాటయె వ్యసనంబది
తేకువ నిద్దురను జెఱచుఁ ♦ దెగదు సకలమున్
జీకాకు నొసఁగు నిహపర
లోకంబుల సుఖముమాపు ♦ లోకులకెప్పుడున్. ౧౯౦
- క. కూటికి నేఁగిన శునకం
బోటి ఘటము మాతి మెడకుఁ నురిగాఁబడఁగాఁ
జోఁబెఱుఁగక పరుగెత్తును
మాటికి నరుఁడల్లె తిరుగు ♦ మాయంబడుటన్. ౧౯౧

క. అన్నమె పగఁగూతల్ల యటం

చున్నారముని స్తరులను ♦ నోగిర మిడఁగాఁ

జన్నుగను గలిపి మ్రింగుచు

నున్నాగము దేహబలము ♦ నొందఁగనాస్తన్. ౧౯౨

క. నిడుపైస యాశ్చర్యదెంపక

వడిదెచ్చున నెట్టలబ్బ ♦ వచ్చును సనకుం

గడనదె యాగన్ పీడిన

నడుగుదురే దాతఁడు పదార్థవయంబున్. ౧౯౩

క. చెట్టును బెట్టగ ఫలమా?

పుట్టెడు ఫలమూరగింపఁ ♦ బోలదె మనుజుం

డట్టులె పరహాథమునకు

గట్టిప్రయత్నంబు నలిపి ♦ కడతేరినలెన్. ౧౯౪

క. అర్థులకుఁ బెట్టఁజాలక

యర్థంబుచు మూటగట్టి ♦ యజ్ఞానముతో

వ్యర్థముగ దాచుఁ జచ్చిన

నర్థము తోడగునె సాయ ♦ మగుఁబుణ్యంబే. ౧౯౫

క. మూటలు గట్టఁగ లేదని

యేటికి శోకి పడుల ♦ వేటికి దనకుం

బూటకుఁ దగువెచ్చముతోఁ

గాటికిఁ జనుదాఁక కదలి ♦ కాలముసనదే? ౧౯౬

క. ముందెప్పుడో యనసకమని

పందలు సర్వయముమాని ♦ బహురూప్యంబుల్

మందిరములతో దాఁచుచు

మందనుతులు ! శాశ్వతములె ♦ మానవఘటముల్.

క. చెడ్డదియని చెప్పుచునే

దొడ్డగ నొనరించు చుండ్రు ♦ దుష్టులు దానిన్

గడ్డిదిను గొడ్డు గొడ్డా?

సొడ్డెఱుగనివారెనూ వసుంధర యందున్ ౧౯౮

క. సరసంబుగ ధనమడిగిన

నరువునకే విడుచునంట ♦ సర్దులకిడినన్

జరుగదట పరమునం ద

క్కఱకగునది దానధనమె ♦ కనలేరకటా! ౧౯౯

క. చెడుగునకు నెంత చెప్పిన

విడువఁడు తనమూర్ఖమెంత ♦ వెళియొ యకటా!

చెడిసోయిన పాకంబును

విడువఁడె తినరోగ మొదవు ♦ విధముండుటచేన్. ౨౦౦

క. అడుగుట ధర్మమె యట్టుల

నడుగుటకుం బూర్వమెఱిగి ♦ యర్థలకర్థం

బిడుటయె త్యాగ గుణంబగు

గడునుఁ దనంబునను నీక ♦ కడుపుట మేలే? ౨౦౧

క. వేలకొలఁది నాలుండియుఁ

బాలీయక యున్నవాని ♦ ఫలమేమటులన్

వేలార్జించియు సర్దుల

కీలేని ధనాద్యుద్రవ్య ♦ మేటికి ధరలోన్. ౨౦౨

క. దొడ్డగునీ ఘనమనుకొని

బిడ్డగ నిన్నాదరించి ♦ పేరిమితోడన్

గడ్డమునఁ గరము లుంచిన

నెడ్డతనంబునను ద్రోతు ♦ వేలర బుడుతా! ౨౦౩

క. ఇడుమనఁగా నిడఁదగినది

పుడమి నిడినఁదిగుగ నడుగఁ ♦ బోలునె యాసం

గడును స్తరమగు నాసను

విడనాడినవాఁడె ఘనుఁడు ♦ విశ్వములోనన్. ౨౦౪

క. దీనుఁడయి తన్ను వేడిన

వానికి నర్థంబు లీక ♦ పంపందగునే

జ్ఞానము ధనముంగల వి

జ్ఞానికి దాతృత్వ గుణము ♦ గల్గినమేల ౨౦౫

క. బొంకని మానవుఁ డుండిన

వంకర వానికిని గూర్చ ♦ వత్తురుగానీ

శంకరుఁడు ప్రక్కనుండఁగఁ

గుంకలచే నేమి యగును!గుతలము నందున్. ౨౦౬

క. తిట్టకుము దైవభక్తులఁ

దిట్టకునినుఁ గన్నవారి ♦ దీనుల నెపుడుం

దిట్టకు మెవ్వరి నైనను

దిట్టుట మానంగవలయు ♦ దృఢచిత్తమునన్. ౨౦౭

క. అయ్యెడి కార్యముఁ జెఱపకు

మయ్య! బతిమాలు కొందు ♦ మనఁదొలఁగుమురా

వెయ్యఁబడు విస్తరాకుం

దియ్యం దగునయ్య? యెట్టి ♦ ధీరులకైనన్. ౨౦౮

క. శునకమునకేమి చీయనఁ

దినుచుండుచు బరులువీడు ♦ తిండిని నటులన్

ధనమునకు నాసచెందియె

జనులేకార్యంబులైనఁ ♦ జలుపుదు రోర్కిన్ ౨౦౯

క. ఆకలి బాసంగ సంక్షయ

నీకడగల చింతదెల్పి ♦ నేనువు తోడన్

నీ కన్న కొడుకు గాదని

యేద పంపెదవు ద్రవ్య ♦ మీయక యర్థిన్ ॥ ౨౧౦

క. బిష్కము దొరకక యెఱుఁగ

కయ్యమునకు సిద్ధపడిరి ♦ కల్పియుగమందున్

దయ్యబైనను వారల

కుయ్యాలిం పండులం వ ♦ గొడుగుపాటె ॥ ౨౧౧

క. తనగుణ మందర కుందును

దయాళులి పరులకుందు ♦ దిగదెలియఁగాన్

దసరూపె నిశ్వమంతయు

నని తెలిసినవాడె జ్ఞాని ♦ మననీస్థలిలోన్ ॥ ౨౧౨

క. తనకార్యమె కార్యబగు

దనశిశువే తనకుమద్దు ♦ ధర్మమాఘలక్షన్

దసబాగెబాగు నిహమన

దనకగు మోసంబు పరము ♦ దప్పక చెఱుచున్ ॥ ౨౧౩

క. కఱవేమినచ్చె బేద

నరసియ భీష్మితముదీర్ప ♦ వజ్రాక్షుండ్రి

కరములు నీకిడుటకు ఫ

మొరులకు దానంబువేయు ♦ చుంటుకుఁగాదే? ॥ ౨౧౪

క. నీచులు నీచుండనినను

దోచిన మానవులు నిన్ను ♦ దొడ్డగననినన్

ధీచతురత సమముగఁగొని

చూచుచు మోక్షాధికారి ♦ జూడగ వలయున్ ॥ ౨౧౫

క. వెనుక నేమన యోగికిఁ
గనఁబడి నావనుచుఁజెప్పఁ ♦ గా విని నిన్నుం
గనుఁగొన వేఱితి నైనం
గనులుండియు గ్రుడ్డినైతిఁ ♦ గనరావుగ ! ౨౧౬

క. ఒప్పుగను న్యాయమూర్తియె
తప్పును దెలుపంగఁజుచ్చు ♦ కనవచ్చుఁకుం
జెప్పుఁడిను శునకములా
యొప్పులఁ దప్పులుచుదెల్పు ♦ నుద్వీప్తలింగన్. ౨౧౭

క. అచభవ మెవ్వనికందునొ
యచభవమన నానఁజెలుఁగు ♦ నచ్యులక కునే
యచభవమన జ్యోతింగరుఁ
గొని తనుమాటవంగఁ జేయుఁగుఁమేళుమిమ్మా. ౨౧౮

క. వేఱుపడ నేమిచేఱుపగు
వేఱును గోరంగ శుభమె ♦ వెలయును జకతిన్
వేఱుగు లోకస్థులలో
వేఱుగుటకు నెఱచుఁ బరుని విధవకు లోడన్ ౨౧౯

క. ఎత్తిన జన్మము లెన్నియొ
మొత్తము చెప్పఁగరాదు ♦ మనుకొని పరునిం
జిత్తమున హత్తి జన్మము
లెత్తి విధమెఱుఁగు గురుజన్మముల కరుణన్ ౨౨౦

క. మనసా ! నారాయణ సక
వనజబులు నిలుప మరణ ♦ భయముండదికన్
జనిపోక యుండ దెర్దియు
ననుకొనము మాను జ్ఞాని వగుమిఁక నెసన్ ౨౨౧

క. నిన్నటివాడే భానుం

డెన్నగ నీదినమువచ్చి ♦ యేగునుగాదే !

ఎన్నటికిం జెడఁడు జీవుఁడు

పన్నుగ జన్మంబునెత్త ♦ భయపడనేలా ? ౨౨౨

క. తేనియ చక్కెర పంచులు

మావక తినుచున్న నెట్టి ♦ మానవుడైనం

బూనిక దాహమునకు నీ

రానఁడే? పరమార్థమొకఁడే! మాపదఁబాపున్ ౨౨౩

క. అనుకొనని దగును గోరిక

ననుకొనినది కాదు జనుల ♦ కవనీ స్థలిలో

ననుకొనుట యేవిధులను

మననున ఫలకామికాక ♦ మఱిజేయఁదగున్ ౨౨౪

క. రేపేమొ యెఱుఁగుమనఁగా

రేసింకేమియును గాంచు ♦ రేపెఱుట చూ ?

రేపనకు చాలదూరమె

రేపను శబ్దంబెఱుంచు ♦ రేయుంబవలున్ ౨౨౫

క. గురుతందిన గుణమేమా ?

గురుతందిన ముక్తిచింత ♦ కుదురదు సుమ్మి

గురుతందిన మహనీయా ?

గుఱుతును బట్టంగవశమె ♦ గురువులకెనన్ ౨౨౬

క. కడసారి జన్మమనఁగా

గడతేఱెడి విధమదెద్ది ♦ కనుఁగొన వలదా ?

చెడిపోక పిరికితనమున

వడివడిగా పడవనెక్కి ♦ పారము గనుమా ౨౨౭

క. తనభాష తనకుఁగాదా

తనభార్యయె తనకుఁజుమ్మ ♦ తగవిక నేలా
తనమతమె మతముగానీ

పనిపడ వితరంబులెన్నఁ ♦ బరమున కెప్పుడున్ ౨౨౮

క. కనుఁగొనుఁడి భక్తిరసమని

కనుగొలుకుల నీరుగార్పఁ ♦ గనగారడియా
జనులెల్లఁ గీర్తికాంక్షను

మనసున విడలేరుముక్తి ♦ మార్గంబునదే ? ౨౨౯

క. ఎగిరినయెద్దే గంతను

దగమోయు నటస్నసామె ♦ తగఁ జరకాలం
బెగిరితిని గూలఁబడితిని

భగవంతుని జాడఁగనని ♦ పతితుఁడ నైతిన్ ౨౩౦

క. చావెవరు నెఱుఁగఁబోరిలఁ

జావట దైవంబువలనఁ ♦ జాలఁగవెలసెన్
జావెఱిఁగిననా మీఁదటఁ

జాపునకున్ ముదమునొందు ♦ జ్ఞానినిరీహన్. ౨౩౧

క. వేగిరపడఁగా దేదియు

వేగిరపడఁతున్నఁ బోదు ♦ వీనుఁబైనన్
వేగిరపడుచో సూర్యుఁడు

సాగునె తొందరగఁ గ్రుంకఁ ♦ జనునే యెచటన్ ౨౩౨

క. తెఱచాటు బొమ్మలాటగఁ

బరికించియుఁ బరముగనఁగఁ ♦ బరియించియునీ
నరజన్మమెత్తి చివఱకు

నరకంబున బడఁగనీమ ♦ నం బెటులొప్పెన్ ౨౩౩

- క. తెలివి కొరతనయిప్పుడు
తెలవాలుచు నుడుటగుదె ? ♦ తెలవాలునుగా
తెలివి నశించినయిప్పుడు
తెలవాలుట తనకుఁజుమ్మ ♦ తెల్లముగాగన్ ॥ ౨౩౧
- క. చదువునకున్నో దలుండును
జదువుకుం జవటలేదు ♦ చచ్చెగుదనుకం
జదువుటయే చాలించుట
చనివెతిని గర్వహూనం ♦ జనదెవ్వరికిన్ ॥ ౨౩౨
- క. మాటకె యెదులకేగిన
మాటయె మాటిలేకయున్న మానుటెట్టులొకొ ?
మాటలను దూచిపొందిక
మాటాడఁగవలయును జనుల ♦ మాన్మనలొందన్ ॥ ౨౩౩
- క. అరయక నిజమాడితినని
కటవఁగాఁ బూచుకొనును ♦ గల్మషమేమో !
పరులంగని శుభకలఁబులు
కటవం దొరకొన భాతి ♦ గర్వము తోడన్. ॥ ౨౩౪
- క. వేదంబన నగుచుండును
వేదాంతలమనుచు నతము ♦ విధవలుపెలుచన్
వేదాంతివిధవ కడుపున
నెదియొ యొక బుడుతల్లి ♦ యేఁగఁగ వలయున్ ॥ ౨౩౫
- క. బిడ్డలఁగనుటయె కాదుమ
బిడ్డలక్షన్ బుద్ధిచెప్పి ♦ పెంపగవలయున్
బిడ్డయన నిజజ్ఞానమె
యిడ్డంపలు లేకఁగఁమఁ ♦ డండలుకానిన్ ॥ ౨౩౬

- క. పురుషుడై మీసంబుండినఁ
బురుషుండగు సజ్జనుడుగఁ ♦ బుట్టినవాడే,
పురుషుడు పురుషుడనఁగాఁ
బురుషుని గనలేనివాడు ♦ పురుషుండగునే. ౨౪౦
- క. విధవలు వేదమువినఁగాఁ
గ్రుద్ధుడెందఁగనేల వెడలఁ ♦ గొట్టఁగనేలా ?
విధవెఱుగు సయ్యలండఱు
వ్యధనొందక వైవవాళ్ళు ♦ లంపింపఁదగున్. ౨౪౧
- క. సన్న్యాసి కాన్యమనచే ?
సన్న్యాసికి సముదేశము ♦ సన్న్యాగమునన్
సన్న్యాసి వకుటవిజయే
సన్యంబికనేముచెప్ప ♦ సంకుచు వాదిన్. ౨౪౨
- క. రేపటిదినమన నెయ్యది ?
చూపింపఁ గలారెయ్యెట్టి ♦ శ్రోత్రియులైనన్
రేపనక నేడె యన్నియుఁ
బాపుము నినుముఁచుఁగర్మ ♦ బంధములెల్లన్ ౨౪౩
- క. జీవుడు కేరగనెట్టుల
దేవుండగు సత్కృతులకుఁ ♦ దెలివియుఁదోడై
నీవెంట నుండసాధనఁ
గావింపఁగ వలయుగురువి ♦ కరుణసతంబున్ ౨౪౪
- క. ముక్తియను నమృతమునునా
సక్తినిగ్రోలంగఁ గలుగు ♦ సజ్జనులకునే
రక్తియు నుండదు ప్రకీర్తి
సత్తువలెందోఁచుచోక ♦ సౌఖ్యములెల్లన్ ౨౪౫

- క. చూచెడి ప్రపంచమంతయుఁ
దోచును గంటకమురీతిఁ ♦ నొడరి బిడాలం
బేచందంబున నుండునొ
యాచందంబునను మృత్యువరయిచు నుండున్ ౨౪౬
- క. నడువడిసరిగా వలయును
గుడిచియుఁ గూర్చుండిచెడుగు ♦ గుణియించుటయా
వుడమిని నుడివెడికధలను
గడుచోద్యం బేమిచెప్పఁ ♦ గలలనవలయున్ ౨౪౭
- క. ఎదియిచ్చట శాశ్వతమగు
నిదియదియను భేదమేల ♦ యిర వెఱిగినవా
రుదితదయన్ వేదంబును
బదిమందికిఁ జెప్పవలయుఁ స్వరయుక్తముగన్ ౨౪౮
- క. ఒకనికి మిగులొక్కండని
యొకనికి నెదురుగను నిలిచె ♦ నొక్కండని యూ
రకపలుకు చుందురెఱిగిన
నొకటికినిను జేర్చునద్ది ♦ యొనరంగనుమీ! ౨౪౯
- క. అద్దెలకొంపర దేహము
పెద్దవుగానుండి విన్నఁ ♦ బెనుసుక మబ్బున్
బెద్దలు నినుదొంగయనన్
వద్దుర కోపంబిదెపుడొ ♦ వదలఁగ వలయున్. ౨౫౦
- క. కావరమున మూఢాత్ములు
దేవుఁడు వాఁడేయటన్న ♦ దేవుండగునా?
నీవంతరమున నారసి
దేవుని కనిపరులకద్ది ♦ తెలుపఁగ వలయున్. ౨౫౧

క. ముప్పది రెండక్షరములు

చప్పనయగు వఱకునమలఁ ♦ జనునయ్యదియే
యిప్పుడగుఁ బంచదారగఁ

జెప్పఁగ మితమెఱిగియున్న ♦ జెడవెప్పటికిన్ ౨౫౨

క. బరువనదు గార్దభంబది

మొఱుఁగుటకే శునక మొప్పు ♦ మొఱిఁగినచో నొ
ప్పరికించునె గాడిద న.

ప్పరమాత్మకె తెలియునంచు ♦ బరికించుఁగదా! ౨౫౩

క. బ్రహ్మ లిఖించినవ్రాతను

బ్రహ్మయె చదునంగపచ్చు ♦ బ్రతికెడునాసన్
జిహ్వాగడగుటదిమేలా ?

బ్రహ్మనొసట వ్రాసినట్లు ♦ బ్రతుకును నరుడున్ ౨౫౪

క. బుద్ధిజనించినఁ దనువగు

బుద్ధిజనించిన ధరిత్రి ♦ బొందును సుఖముల్
బుద్ధిజనించిన యప్పుడ

బుద్ధపరాత్పరుని గాంచి ♦ పొందును ముక్తిన్ ౨౫౫

క. మాటలఁ గాలముపుచ్చెడు

మాటికిన్వర్ధుండు ధనిక ♦ మండలియెదుటన్
ధాటిగనోయన నిలుచును

మాటలచేఁ గాదెవారి ♦ మన్ననలందున్ ౨౫౬

క. అందముగు రెండుఫలములె

డెందంబే కాగ్రమగుఁబ ♦ టిష్ఠాత్ములకున్
పందలకుమూఁడు ఫలములు

తొందరపడకుండఁ దెలియఁ ♦ దోచదె మదికిన్ ౨౫౭

- క. వేదములఁ దొన్చివ్యాసుఁడు
భేదముగాఁ జేసినాఁడు ♦ జ్ఞానము నటులే
పాదుకొని మందబుద్ధులు
వాదంబులు నేతు రెంతో ♦ పంక్షితులవలెన్. ౨౫౮
- క. రంకునకు రాజ్యకథయుట
బొంకునకున్ భారతంబు ♦ బొంకఁగ వచ్చున్
బొంకిన బొంకను విడువక
బొంకించుచు నుండెనుల ♦ బొంకెత్తటిదో! ౨౫౯
- క. ఎక్కువలు నాలుగన్న
యెక్కువ యన్నంబుగిడ్డ ♦ నెక్కువసుమ్మా!
యొక్కటి మదిలో లుప్తము
జక్కఁగఁ బ్రకృతినిదృఢింప ♦ సద్గతిదొరకున్. ౨౬౦
- క. లోఁతెఱుఁగని యంబుధిరా
కోతులె నేతవ్రనుగట్టె ♦ గొండలకోజ్జ
నీతియె జనులకు నుడువుట
కోతులు గాకుండుచును ♦ కొడునయె వానన్ ౨౬౧
- క. ఊరకవాగెడి పొగుడు
తీరనియునుగాయె నిజమె ♦ తీర్పంగలవా?
నారాయణ? సగధీరా?
నారాయణ యనఁగవలయు ♦ నవవిధ భక్తి ౨౬౨
- క. తోటయుఁ బీచయుఁ జూచుచు,
నిటుగ మగవాఁడనంచు ♦ నీవుండినచో
జోటీయఁడు హరిహరమె
చోటిచ్చుచు బహుజేను ♦ చోటికిరమ్మా! ౨౬౩

క. ఒంటిగనొంటిగ దిగుగుమ

వొంటరిదది యెన్నిచెప్పు ♦ మోయను సదియే

యొంటరిది దానినెఱిగిన

నొంటిగదా జేనచ్చు ♦ నో.కారమునన్ ౨౬౪

క. సున్నను జూపినఁ జూచుచు

సున్నంగల దానినెఱిగొ ♦ శుభమనఁ గలవా?

సున్నకు సున్నను గలపియె

సున్నకుఁ జేరంగవచ్చు ♦ సుఖమెఱిగి జనుల్ ౨౬౫

క. న్యాయము వెంబడిఁ జనఁగా

న్యాయమునకె యన్నముండె ♦ నాకలిఁ బాపన్

న్యాయమె నరకముఁ బాపును

న్యాయమునే రోరవలయు నార్యజనంబుల్ ౨౬౬

క. కూడును గుడ్డును గోరియె

పాడును గోరంగ నెనఁడొ పాడినదెనఁడొ -

ఓడకకుడిచే నోటిని

మూడి నెడమఁజేతమూసి ♦ ముక్కుగఁగ వలయున్ ౨౬౭

క. కడుపున లేనిదియెందుఁ

బొడమును మఱిగొంగిలింపఁ బొడవెఱుఁగుచు నీ

కడుపునఁ గలిగెడు పాకం

జెడుగుడువలె నాడిపాడి ♦ చెడకయె నిలుమీ ౨౬౮

క. పాదములు కాగితములకు

పాదంబులె మంటినని గి ♦ నా రాదిమన

వేధించక పరమాత్మ

వేధించకు ముందు లెల్లికిఁ జేయన్ ౨౬౯

- క. మాటలకె చింతకాయలు
మాటలకాధనమొ ఫలమొ ♦ మానెడువడ్డొ
మాటలకు ముక్తిగొగకుచు
మాటకునై స్థిరుఁడవగుచు ♦ మానృతతోడన్ ౨౨౦
- క. తాతది గడసొమ్మంతయు
తాతదితన సొమ్మటన్న ♦ దాఁదితనగునా
తాతకుఁ ధనమొ భేదము
వేతొలఁగిన ముక్తినొంద ♦ విధమేర్పడురా ౨౨౧
- క. తాతయె లేతగ బ్రహ్మము
నేతగశివుఁడయ్యెఁ దండ్రి ♦ నేర్పించినయా
తాతకు మనుమఁడనీవా?
జీతముగొని చేయనంట ♦ చెల్లునెనీకున్ ౨౨౨
- క. తాతదిసొమ్మన ధరలోఁ
దాతయుమఱి విత్తనాలు ♦ తానాటంగాఁ
దాతలబకువని తెలిసియె
మోతకు నీ వొప్పకున్న ♦ మోక్షంబగురా ౨౨౩
- క. తాతది జీతమెక్కనుఁగొనఁ
దాతకునిక జీతమనుచుఁ ♦ దానను కొనుటా
దాతల మువ్వుర జీతము
నీతిగ నెఁకవలదబన్న ♦ నిత్యము దక్కున్. ౨౨౪
- క. కడుపునఁ బెట్టెఁగఁ దలఁచియుఁ
బుడమినదా నడుగఁడెట్లు ♦ పొరపాటగునా?
పడుపాటు కష్టమనిగద
యడుగుట యన్యాయమగునె ♦ మధముఁడనైనన్ ౨౨౫

క. సిగ్గున్నది మొలయందా

సిగ్గున్నది యడుగునంద ♦ సిగ్గెందయ్యా !

సిగ్గుది నోటనఁగన్నుల ?

సిగ్గున్నది దేహమెల్ల ♦ సిగ్గునమనుమా ! ౨౨౬

క. ఒడలెఱుఁగనంట న్యాయమె ?

యొడలెంతో నొచ్చెనందు ♦ వొడలెఱిఁగితివా ?

యొడలెఱిఁగినంత శంకరు

నొడలెఱిఁగి పరంబుసౌఖ్య ♦ మొండేకనరా ! ౨౨౭

క. శత్రువు తనువైమఱిలన్

శత్రువు జీవాత్మయయ్యె ♦ జనులకు నెల్లన్.

మిత్రుఁడె తనువైమఱిలన్

మిత్రుఁడె జీవాత్మయయ్యె ♦ మేలొనఁ గూర్చన్ ౨౨౮

క. భయముడిగినఁ దనువందా

భయముడిగెను బ్రజలకమిత ♦ భయమిఁకఁదీరెన్

భయముడిగినఁ బ్రాణులకును

భయమేటికిఁ బాపచయము ♦ భయపెట్టదయా ! ౨౨౯

క. పొడముట ప్రొద్దునకేనా ?

పొడముట జంతువులకేన ♦ పొడమును జగముల్

పొడమని ప్రాణిశివుండే

పొడమని పరమాత్మఁగన్న ♦ పొడమదఖిలమున్ ౨౩౦

క. నారాయణ యననందమె ?

నూతేండ్లు జపింపవలయు ♦ నోరూరంగన్

గోరఁగవలయునె మితమా ?

పారముగనుదాఁ కఁజలుప ♦ వలయున్ జపమున్ ౨౩౧

క. ఈకార్య మెంతవఱికో

నీకార్యమె యెట్లుపడఁగ ♦ నీకనుమానం

బాకార్యము విడచాడక

లేకునతో జలుపముక్తి ♦ తెలువెఱుఁగఁదగున్ ౨౦౨

క. మానవునకె విషమతయు

మానవులం కాదు దుఃఖి ♦ మానులు దుష్టుల్

మానవుఁడు విఱుఁగఁబడు న

మానవుఁడేకర్మజాల ♦ మగుఁడు సుమీర్న ౨౦౩

క. పెద్దతన మొకనిదేలా ?

పెద్దగనొక యువ్వరున్నఁ ♦ పెద్దవుగాదా ?

పెద్దకుఁ జిన్నకు నైనను

సుద్దుల నేర్వంగ వలయు ♦ శుద్ధాత్ముండై. ౨౦౪

క. తనువుండఁగ సుఖమెట్టిలు ?

తనువును గలఁదండఁగోరఁ ♦ దను నెఱిఁగించున్

దనువునకె కష్ట సుఖములు

జననము లేకున్నఁగలుగు ♦ సకల సుఖంబుల్ ౨౦౫

క. రుచులన్నిటి దిగఁద్రావఁగ

రుచియొక్కటి పెంటనంట ♦ రుచి గలియంగా

రుచులేని తెక్క-పరమున

రుచిగలదని తెలిసికొన్న ♦ రూఢాత్మునకున్, ౨౦౬

క. జపియింపుకయ్య నతితఁడు

త్రిన నారాయణఁ గలఁదండఁ ♦ వఁమిఁక నేలా ?

ఉపాసాన రాయఁడీశ్వరఁ

డపఁమిఁతంబైనముక్తి ♦ యప్పుడ యిచ్చున్. ౨౦౭

- క. బ్రతికెడి బ్రతుకొక బ్రతుకా ?
 బ్రతికియె పోవంగ నలయు ♦ బ్రతుగ గమున్నా
 బ్రతుకెఱిగి మాసవుడు తా
 బ్రతికిన బ్రతుకగవచ్చు ♦ బ్రతు కెప్పటికీన్. ౨౮౮
- క. బెదరింపగ నెవఁడని తా
 మది సిగ్గును గలిగి వెళ్ళి ♦ మది తెలియంగన్
 బెదరింపగ నెవ్వఁడూరా
 బెదరింపులలోనఁ జొచ్చు ♦ బెదరింపకుమా ! ౨౮౯
- క. గుఱుతును బొందగ ముందుగ
 గుఱుతుగ నక్షరము నెఱిగి ♦ గుఱినిల్పవలెన్
 గుఱుతిడఁ జాలిన యపుడే
 గుఱుతగు దైవంబుగన్న ♦ గుఱుతిఁకనేలా ! ౨౯౦
- క. గుడిసెల నన్నము గుడుచుచు
 గుడిసెల వాసముల లెక్క ♦ గుణియించుటయా ?
 కడపుట తగునా పూటలు
 వడిజాఱగ నీటజెల్లు ♦ భంగిని జెడవో ? ౨౯౧
- క. వేధ యిడెం బురుషత్వము
 గాధను జరుపంగ గొంత ♦ కావలెననుచున్
 దాధన మిడికొను నాపెను
 దాధనమును వదలకున్న ♦ దాజెడునొక్కొక్క ౨౯౨
- క. హరికథ చెప్పెదనని తం
 బుర కథనే మొదలు పెట్టు ♦ హాథుండై తం
 బుర కథయె చెప్పఁజాలడు
 హరికథ యిఁక నేమి చెప్పు ♦ హరికడఁదేగన్. ౨౯౩

క. కపటంబె మొదటినుండియు

కపటంబిక వీడకున్నఁ ♦ గలతలు చనునే?

కపటంపు గుఱుతు తెలిసినఁ

గపటంబిక లేకపోవుఁ ♦ గలరీతిఁ గనన్. ౨౯౪

క. నడకయ ముందే కలిగెను.

నడుగుటకే నోరుగదపు ♦ మడిగినచో నీ

వడిగిన దొసగుఁను చాతయు

నడుగకయే చెడుదువన్న ♦ యడుగుము సొమ్మున్

క. ఋతువన ఋణమన నెపుడా :

గతియనఁగాఁ బ్రాప్తమెద్ది ♦ కనఁగలిగినదా

బ్రతుకున ననుభవ మగుచోఁ

బ్రతివాక్కుకుబదులుచెప్పఁ ♦ బడదురయెపుడున్ ౨౯౬

క. రూకకు మానికలైదట

రూకలయిదు మానికకును ♦ రూపింపంగా

నీకడుగ విసుగులేదా !

నాకెప్పుడు విసుగులేద ♦ నంతముదెల్పన్ ౨౯౭

క. నిజమేమి చెప్పియుంటిని

నిజమేనీకొఱకు నెదుట ♦ నిలువగనుండెన్

నిజమును దెలియకపోయెడు

నిజమేనినుఁ జూడనున్న ♦ సిలిచి యెఱుఁగుమీ! ౨౯౮

క. ఏటిని గావ్యంబులవలెఁ

జోటెఱుఁగక కొట్టికొనుట ♦ చోద్యము గాదా

నాటికి స్వతంత్రమెఱుఁగక

సాటిగ వైవమునుగోర ♦ సాకును బొమ్మా ౨౯౯

క. వస్త్రము గట్టినదేటికి

వస్త్రము గట్టంగ మఱుఁగు ♦ పచ్చనె మనకున్

శాస్త్రము లన్నియును ని

శ్వస్త్రుండై పుట్టుఁ జచ్చు ♦ వాక్యమె చెప్పన్ 300

క. పొరుగింటి కేఁగియాస్తం

బరపురుషుని గలసికొంట ♦ పడఁతిని తప్పఁ

బొరుగింటి కేఁగి పురుషుఁడు

పరకాంతను గలసికొన్నఁ ♦ బరమెటుల్బుట్ట 301

క. కులమును మగఁడును వలదట

కలిమికి నాసించునంట ♦ కామినిపరులం

గలసి చెడుతెగులు గల్గినఁ

కులమును దెగనాడియెపుడు ♦ కుములుచు నుండున్

క. మగఁడా? కొన్నది బావయ్య

మగఁడే! మోహించికూడు ♦ మదమున బావన్

మగఁడు మరణింప నూరక

మగువయు నోదేనయనుచు మానక యేడ్చున్ 302

క. ఇల్లరికవఁచుఁ బోవుదు

రిల్లాలు లభించుఁగూడు ♦ తృప్తిగనొరకున్

గొల్లగసౌఖ్యం బగునని

యిల్లరికముకంటె సరక ♦ మెచ్చటనుండున్? 303

క. దెబ్బను బామును దేలును

నబ్బరముగ లొంగిపోవు ♦ నైనను జెఱచున్

దెబ్బలు గొట్టెడువానికి

నిబ్బందులు గలుగుఁ బిదప ♦ వృధగానీల్గున్ 304

క. తనకే తెలియఁగఁ దగునది
 తనమదికే తెలియకున్నఁ ♦ దతముగఁజెప్పన్
 మనసునకెక్కదు కన్నన్
 మనవినిగైకొన్న నిలచు ♦ మచటయు గల్గున్ 301

క. ఎవ్వనికి గొడుగుకావలె ?
 నెవ్వని కా కొడుకుకల్గు? ♦ నెవ్వని కెవఁడో?
 యెవ్వడవు నీప్రచూడఁగ ?
 నెవ్వఁడు పరమాత్మగనఁగ ♦ నెవ్వఁడుతగునో ! 302

క. బ్రతికందముఁ గడమఁదికన్
 బ్రతుకదుకా తరువటంచు ♦ భయపడనేలా ?
 బ్రతికించు కొందె తనువును ?
 బ్రతివాక్యముఁదూచితూచి ♦ పలుకఁగవలయున్ 303

క. గారడి చూచెద మొకసరి
 గారడి శతనర్మములు ♦ కాయంబులకొ
 గారడియనితాఁ దెలిసిన
 గారడివాఁడుండి యెల్లు ♦ కనుఁగొననయ్యెన్. 304

క. నాలుగునెలా వేసవి
 నాలుగు మాసముల లెక్క ♦ నానఁగవర్షా
 కాలము చలికాలంబిక
 నాలుగునెలలన్ని కలిసినన్వత్సరమా. 305

క. క్రొన్నెల కంటంబడఁగాఁ
 బన్నుగనదె నెలయటంచుఁ ♦ బలుకుదురహహా !
 ఎన్నవనెల యెన్నవదిన
 మన్నానారామకాయ ♦ టన్నను ఫలమా. 306

క. అదెయాది వారమనఁగను

మొదట నె నరులన్నయట్టి ♦ మొరవినఁగాదా ?

పిదపఁగన సోమవారము

మనినెంతయు మరిచిదంచు ♦ మహిజనులెల్లన్ 301

క. మంగళవారమ్మనఁగా

మంగళకరుడైనదైవ ♦ మహిమయకాదా !

మంగళమన శుభకరమై

మంగళమన సిద్ధిబొందు ♦ మార్గమె సుంక్షి! 303

క. బుధ గురువారములను నా

బుధులెంచిన గుఱుఁజగనుట ♦ భువిజన మెల్లన్

విధియించు శుక్రవారము

శిధిలముగా కుండమదిని ♦ జేర్పుండంచున్ 304

క. శనివారమనఁగఁ దెలియఁగ

జనులెల్లరు నొకరి కొకరు ♦ జయమని చెప్పన్

శనియింక లేదు జగమున

శనితీఱును నేటితోనె ♦ జయమగునన్నా ! 305

క. ఋణమను మూడక్కఱములు

గనులెఱ్ఱఁగ జేయఁగాంచి, ♦ కంఠములిటులం

గనఁగలిగితి శివకృపచే

సనుమానమె త్రుంచునఘము ♦ వ్యాఘ్రముఃరీతిన్ 306

క. మగదానిని గనుఁగొనుటెటు ?

మగదియె మననొసటిగీత ♦ మగదే దైవం ?

బగపడదు కనకమిడరా ?

మగదియె గాంధీమహాత్మ ♦ మార్గమ చూడన్ 307

క. కన్నదిచగవున కెఱుకయె ?

కన్నది మదికంటిపాపం ♦ గనఁగారణమాఁ

గన్నది పుడమిని గాఁధియుఁ

గన్నదియుగధర్మ మెఱుంగఁ ♦ గన్నది శివుడౌ 3౧౮

క. మనవ్రాత మనకుఁగాఁగను

దనవ్రాతయె తనకుఁగల్గఁ ♦ దదితరమేలా ?

మనవ్రాత చదువుగాదా ?

తనవ్రాత శివుఁడువ్రాయుఁ ♦ దధ్యంబెపుడున్ 3౧౯

క. దిక్కులు నాలుగుదెలియక

దిక్కురినై తిరిగియున్నఁ ♦ దిరమతిఁ జెపుమా

ముక్కంటినుతు వినాయకు

మొక్కునురిలమీదజనులు ♦ మోహముతోడన్ 3౨౦

క. బట్టలఁగట్టఁగ నేరిచి

పట్టెడు మెతుకులునుగుడువ ♦ బ్రతుకాయెఁగదా

ముట్టఁజెడు కడవసలెదను

వట్టెపగులు శాశ్వతంబె ♦ యవనీస్థలిలోన్ 3౨౧

క. నిష్పృహపుడకను గీచినఁ

జన్మనఁజేకటిసిబాపి ♦ సకలముఁగననౌఁ

జెప్పట కెవ్వరునీకడ

నెప్పుడు నీగంధమున్న ♦ నెఱిఁగించుఁగదా ! 3౨౨

క. మొన్నంగుడిచిన కూరలఁ

దిన్నెగఱచి చెప్పలేక ♦ తిరుగుటయేలా

యెన్నఁదొ సరకంబనుచును

నన్నున్ బెదరింపవచ్చు ♦ నాగతిలేదే ! 3౨౩

క. పచ్చిగనుండిన వృక్షమే
చచ్చెను మానవుడుగూడఁ ♦ జావదెఫరలో
నచ్చునగఁబడి యుండెదవే ?
యెచ్చుగమటి యెదిగి యెదిగి ♦ యిలనణఁగుఁజూమి

క. అన్నియు బ్రతుకంగోరిన
నిన్నును బ్రతుకంగనిచ్చు ♦ నేలను-గర్జిం
బన్నిటి వదలినమదికే
యున్న దయాముక్తిసమ్మి! యుండు మస్థిరతన్ 3-27

క. నారాయణ యను మంత్రమే
నారాయణ యనెడుసూక్తి ♦ నాకందముగా
నారాయణ యనుగ్రంథము
నారాయణునకు సమర్ప ♦ ణంబయి వెలయున్ 3-28

క. కాలము నవమాసంబులు
కాలము తీరినదియంత ♦ కాలంబెపుడో
కాలపుద్రీవత నెఱిగినఁ
కాలంబను కూలమగును ♦ గార్యంబులగున్ 3-29

క. గుణమెటు గుఱుతును బొందును
గుణమే నారాయణుండు ♦ గుణమేతానై
గుణమున నైక్యముగాఁగన్
గుణితంబిఁక వలదువలదు ♦ గుణమేమన్నా ! 3-30

క. మైలవడు మాలపోతున ?
యలవాటుగ రామయనిన ననిర్వృత్తా ?
అలిగియా సలుగఁజ్రోచును
నిలను స్వతంత్రము లభించుఁ ♦ దృష్టగ నెపుడున్ 3-31

- క. అడుగుము స్వతంత్రముగ నీ
వడుగక చెడిపోదువన్న ♦ యడిగినదిడు వాఁ
డడిగి గడియించు దాఁచకు
మడుగుము పరమాత్మయనుచు ♦ ననవరతంబున్ 330
- క. నందిని బందిగఁజెప్పకు
మొందయినను సత్యమార్గ ♦ మెఱిగిన నీకా
నందమగు జగడమాడక
పొందికగా నున్నముక్తి ♦ బొందెదవన్నా ! 331
- క. నడుమంతరంపు సిరిగని
వడివడి గర్వంబు చెంద ♦ వచ్చునె మనకుం
గడఁగి మొదలు నడుము చివరఁ
గడచినపద మొందనిన్ ♦ గావింపఁదగున్. 332
- క. వ్రాతయుగీతయుఁ గలుపుచు
నీతనువు తికించుకొన్న ♦ నేర్పడుశమమా
వ్రాతకుగీతకు జడియక
నేతకు దాసోహమన్న ♦ నేర్పరి సుమ్మి. 333
- క. ధరఁబతియన బ్రహ్మకుఁదగు
నరపతియనఁ బ్రభునికగును ♦ న్యాయముగా నం
తరముం జూడకసర్వము
హరియని భావింపవలయు ♦ ననవరతంబున్. 334
- క. చెప్పినఁ జేసియుఁ జూచియు
విప్పియు ముడివెట్టి మిఱల ♦ వీరారెడ్డి !
తప్పించు కొనుచుఁ దిగెద
విప్పుదు దప్పించుకొందువే ♦ యెట్లులెనన్ 335.

క. కవితయుఁ గడుపుబ్బరమగుఁ

గవనము జెప్పంగఁ దివురఁ ♦ గా నేటులైనం
దవిలి వెలువడక యుండినఁ

దేవులయి వేధించుగాదె ♦ నేబెలగూడన్. 331

క. వెంటఁబడి తిరుగు వారల

నింటంగని నుడివెదన్న ♦ యియ్యది సొడ్డా?

గంటివ భాగద్యయమును

కంటివ యేకాగ్రబుద్ధి ♦ కడకొకటైనన్ 332

క. ఏడాది కందలుంగన

నేడులు నైదైదులయ్యె ♦ నైతటి గుఱుతో

యేడులొక యిరువదుండఁగ

నేడులతో నేమిలెక్క ♦ యెంతటికైనన్. 333

క. దొంగతన మెఱుఁగకుండిన

దొంగను బట్టంగవచ్చు ♦ దొలఁగు నఘంబుల్

దొంగతన మింకమానిన

దొంగను బట్టంగఁ దగిన ♦ దొడ్డపు సుమ్మా! 334

క. తలమాయక యెలుమాయక

తెలివిగలిగి యుండవలయును ♦ స్థిరవృత్తిని నీ

తలమాసిన నొలుమాసిన

నిలఁగలతలు గల్గుచుండు ♦ నింటను బయటన్ 335

క. నీమాయమంత్ర మంతయు

నామాయము మంత్రమయ్యె ♦ నాకాలంబై

నీమాయ మాటలేటికి

నామాయపు సొమ్మదొరక ♦ నాయువె తగ్గున్ 336

- క. పైభాగము తాలయఁగా
భూభాగం బవ్యయయ్యె ♦ భూతలమందున్
నీభాగము నేజూడఁగ
నీభాగమె నీకుల్య ♦ నీతియదేలా? 389
- క. గుఱుతును బట్టంజాలక
గుఱుతునుబట్టంగ ♦ గలుగు గుటివిడిచితివే?
గుఱుతున్నది నీకోసమె
గురుతును బట్టఁగజాలు ♦ గుటిఁగనవలయున్. 393
- క. చెప్పిన వినవలె గురువులు
చెప్పిన గనవలయు మనసు ♦ చెడిపోకుండం
దప్పవు జన్మక్రమము లి
కెప్పుడు యుగధర్మమొకడెయ్యెన్నికవడయున్. 398
- క. ముందున్నది భానుఁడు గద
ముందున్నది నీవుగదర ♦ ముందిక నీవా?
ముందనఁగ నేమి చెప్తమా
ముందున్నది ఁందువనఁగ ♦ ముక్తియె సుమ్మా! 399
- క. తొందఱ శాంతములేమియె
తొందఱనఁగఁగొగితముల ♦ దొలఁగించుటయా?
యందినది వండి తినుచో
నందముఁ బొందంగవచ్చు ♦ ననవరతంబుక 399
- క. తెలిపికి దెలియందోడై
తెలివి గలుగువారి కిట్లు ♦ తెలుపఁగనేలా!
తెలివి గలవాకు దైవము
దలఁపఁగ బగనొల్లరిల్లు ♦ దలఁగి వనమునన్. 392

క. తిరుగక వీరారెడ్డియుఁ

దిరిగియుఁ దాగాంధి నుడివె ♦ దిరమని యిపుడా
వరిములు శాపములన్నా

కొఱవయ్యెను దిరిపెమెన్న ♦ కొఱవిఁకఁబూర్తిన్ 388

క. పాడిన రైతుల కందము

పాడియుఁ బంటయును ధనమె ♦ పాడిగభూముల్
గాడెట్లు గలిగి బండియు

వేడునుగా ప్రజలు బ్రదుక ♦ వేడుక నెపుడున్. 389

క. బిడ్డల గంటిని నేనని

వడ్డికి సొమ్మడుగ వడిన ♦ వడి వడినీరా

గడ్డను బెకల్చి పైదుల

నొడ్డులతో విఱుచునట్టు ♦ లొక్కటఁ గూల్చున్. 390

క. నరహరియని భగవంతుఁడు

తిరిపెంబెపు డడుగఁడయ్య ♦ తిరిపెం బిడునా

తిరిపెంబని యొడిబట్టిన

వరిబియ్యమొ వడ్లుయిచ్చి ♦ వడినొడి నింపున్. 391

క. తనఖర్చు లెక్కలేకయె

తనబుడుతల చదవుకొఱకు ♦ దగఁదెమ్మనఁగాఁ

దనబుడుత చదవు కోసము

ధనమునూ దాచంగవచ్చు ♦ ధరణిని సక్తిన్. 392

క. జోలెయు మొదలను లేగయ

జోలెయుఁ దనచంకఁగన్న ♦ జోలెటిఁగి యిడున్

జోలెయుఁ బట్టని వేషము

లాలింపుల మదిని దెలిసి ♦ లాభముగాంచున్ 393

- క. తేనకు లాభముఁ బొందఁగఁ
బాపంబను భీతివిడిచి ♦ పాలను నీళ్లున్
రూపొందఁ జేర్చి కనుగొన
రీపందలటంచు నెంతు ♦ రే మోసమునన్. 3718
- క. బలిమూలి చెప్పుకొనఁగా
గతిఁగానర దేమికర్మ ♦ కలియుగ మందున్
మతివోయిపట్లు చేతురు
పతిహీన కులటల ధనము ♦ పడయుటలేదే? 3719
- క. పడనుటి గాలికి నగ్నియె
చెడఁగాల్పదె గ్రామమెల్లఁ ♦ జెడుకాలమురాఁ
జెడుగుణముఁ బెంచి యొక్కఁడు
చెడఁగొట్టును బ్రజలమనసు! చెడుకాలమునన్. 3720
- క. తగుదుపని యెన్నుకొఁగాఁ
దగవెఱుఁగని దొంగకన్నఁ ♦ దగదాఁపరివై
తగవే లంచము గుడువఁగఁ
దగదెన్నఁగఁ బశువుకన్నఁ ♦ దక్కువసుమ్మా! 3721
- క. బేరంబు సాగదనుకొని
కోరరు త్రైశంకురీతి ♦ గొప్పదియనుచున్
గోరికకూరియని దేవుని
గోరరుమోక్షంబుగూడఁ ♦ గోవిదనర్యుల్ 3722
- క. ప్రొద్దొడమునపుడె యన్నమ?
సుద్దులకిఁక నేమి కొదువ ♦ శూద్రకులులకున్
పద్దినఁగ నేమి కలవయ
పద్దులతోదుండఁ దినినఁ ♦ బెనుబాదేమో? 3723

క. చెప్పగఁ బొరసాటెటులగుఁ
దప్పదుగా మృత్యువన్నఁ † దనన టఁ మే
యొప్పుల కుప్పుగనుండఁగ
నొప్పులకిఁక సమయమేడ? † నొసరింగనుమా! 3౬౦

క. అద్దమువలె స్వచ్ఛంబై
యిద్దటి సాక్ష్యంబుగలసి † ఇంతగనుండం
బెద్దది పొత్తముచంకను
బద్దుగనుండంగముక్తి † వదలితిఁజుమ్మా! 3౬౧

క. అక్షర మక్కరమనుకొని
యక్షరముల గొడవఁగఱఁగి † యక్షరమైతా
నక్షరము సర్వమనియా
యక్షరమునఁగఱఁగికలసి † యక్షరమగుమా! 3౬౨

క. ఊరక సిగ్గాపలుకంగ
నూరావలివేరనంగ † నొప్పెడునది మా
యూరింటిపేరు బవనము
వీరారెడ్డియని పిలువ † వీలయ్యెమహి 3౬౩

క. చాలనదీ సంసారము
పాలించుజనుండు సతము † భ్రాంతినిజెందున్
నాలవపాల తిరతినిడఁ
బాలించును దైవమపుడె † పాలనుముంచున్ 3౬౪

క. నీజోలి గలిగినందుకు
నాజోలికివచ్చినావె † నామామృతమున్
దాఁజెంది చొక్కకున్నా
నీజోలిని నెవ్వఁడెత్తు? † నీవేచెపుమా. 3౬౫

- క. పలికెడి పలుకేనేర్వం
ఒలికిననా పలుకుదెప్ప ♦ బల్క-కనైనం
బలువురు సమమేకావునఁ
బలుకుటకే లజ్జగలిగి ♦ పలుకఁగనైతిన్ 3౬౬
- క. నిరతంబీ లోకంబులు
పరమేశుని కొర్కి-సరిగ ♦ వర్తింపంగా
సరియని కాదనివాదనఁ
బరమేశ్వరు మఱచిచేయఁ ♦ బాడియెమనకున్ 3౬౭
- క. మెఱికల యన్నముగుడుచుచు
గొఱియల కాఁపరిగనుగడి ♦ కొలువఁగవచ్చున్
మెఱికల యన్నములేదా
నెఱినూకల జావ్తాని ♦ నెఱపుముభక్తిన్ 3౬౮
- క. కవులెల్ల రప్పగి-తల
గవులంతయు నెగురఁ గొట్ట ♦ గల కరుణాభుల్
కవికృతి సంస్తుతిఁ జదివిన
జవమున నారాయణుడె ♦ సంరక్షించున్ 3౬౯
- క. తాటాకు నక్షరంబులు
తాటాకులు కట్టగట్ట ♦ దాటాకగుగా ?
పాటించి యక్షరంబులు
నోటంబాడఁగ హారి మ ♦ నోవిధిదోచున్. 3౭౦
- క. నాయాకలి నేనెఱిగియు
నాయడిగిన వరము నిడఁగ ♦ నాయదినాకై
నీయాకలి నీ వెఱుఁగఁగ
నీయాకటి సాదమదీర్పు ♦ నెఱి దైవంబే. 3౭౧

క. చెప్పితి జాగ్రత యనినేఁ
 జెప్పినఁ జెయిలెగనిచొప్పఁ † జేయఁగ నీవు
 దప్పక దైవ బలంబన
 నెప్పుడు మది నెఱుఁగగల్గి † యెఱుఁగుదువన్నా 321

క. నిజమునకు సర్వబాధలు
 నిజమన నిపుణుండవయ్యు † నిజమాడుగా
 నిజమే దేవుడ టందురు
 నిజమే కావలగ వలయు † నెఱిజగఁగుదున్. 323

క. దీర్చితి ముప్పది రెఁటిసి
 బెద్దకు నొక యక్కరంబె † పెనుపొఁ పాడౌ
 ముద్దొకటి కొఱవె తినఁగా
 ముద్దుగ నిత న్నొల్లు పలుక † ముచ్చటతీఱన్ — 324

క. నియమముగ డబ్బులాటల
 జయముగ జోకరయుగల్గ † జయమొందునుగా
 నియమముగ నాడవలెనట
 జయమున దైవంబు గలసి † జయమొనరించున్. 325

క. దేవుడు లేడని కొందరు
 కావరమున దీపమాడ్చి † కనకము దోత్రుర్
 గోవుపలె సాధువృత్తిని
 దావును విడనాడకున్న † ధన్యుడు మనసా! 326

క. శరియింపక వేమనకృతిఁ
 బరియించితి జ్ఞానవహ్ని † ప్రభవించెన దే
 పరియించుమ “యోకారము”
 పరియించుమ కందములు శుభప్రదమార్యా! 327

క. పనిలేనివి-విధిచేతలు

పనిపట్టియుఁ బిల్లితలను ♦ బఱసఱ గొఱుఁగున్

మనకర్మఫలం బింతయు

మనసునకే తెలియకున్న మరణము గాదా ? 32౮

ద. మతిదెలియఁ గొట్టుకొందువు

మతియనఁ బ్రాణప్రదంబు ♦ మహి దిగుగును దా

మతిగలుగ నేమిచెప్పుదు

మతిమంతుడవైనముక్తి ♦ మాన్గముదొరకున్ 32౯

క. మగువలు చెప్పిన కీతిగ

మగవారు మెలంగుచున్న ♦ మంచిది యెటులో

మగవార తెఱుఁగ కుండిన

మగునలె మగవారికె ఱుఁగఁ మాట్లాడఁ దగున్ 3౩౦

క. తప్పనక చెప్పఁ బూసఁగఁ

జెప్పులజతలెన్ని తెగిన, ♦ జెవిఁజొరునొక్కొ

యప్పుడు తన్మదమణఁగిన

జెప్పిన పనిచేయఁజొచ్చు ♦ జెనఁటిసుకృతియై 3౩౧

క. అడుగఁగనేయప్పిడఁగాఁ

జెడుగైధనమెల్లఁదనకుఁ ♦ జేఁజిక్కఁగనే

బడిబడియెన్నో విధముల

నడిగిననాపనిని దీర్చు ♦ డంతటిమదమే ? 3౩౨

క. విధిగతికే జెప్పఁదగునా ?

విధమెఱుఁగంబడును వయసు ♦ విదితముగాఁగన్

విధిసుకృతమెవ్వఁ డెఱుఁగును

విధినే పొగడంగవలయు ♦ విధమిదినుమ్మా ! 3౩౩

క. బలముండిననే పాటగు

బలముడిగిన శ్రమయెనున్న • బడలిక చేయున్
బలముండు వస్తువుంగని

బలమునుగలిగియుంగఁ బలుకు • బలమిది జగతిన్ 3508

క. కడలిజలంబును గాంచియు

గడవెడు దల నెత్తుకొనుట • కలదనరుగదా !

యడిగినదంతయుఁ గోరిన

వడివడి నింపంగ నెవని • వశమగుఁ దండ్రీ 3509

క. తాతకు దగ్గులు నేరువు

భాతినీకడను పూయ • ప్రకటించుటయో

తాత భవత్కృపఁ గోరుట

యేతరణోపాయ మితర • మేయది తండ్రీ ! 3510

క. మునులకు సర్వజనాళికఁ

దనముఖమే కానుపించు • దర్పణమందున్

మనుజుని ముఖముంజూడగ

తనువును విడదీసి కనుట • తగ దెవ్వరికిన్ 3511

క. ఎందాకఁ గొలువఁగాఁదన

పందెమునటఁ బుడకలెల్ల • భగభగఁగాల్చే

నుండరికి గుణము కుదురక

కుండిన సంసారి మెట్ల • కో కడతేరున్. 3512

క. ట్టడియొకటికంటఁ బడఁగనె

పెదవులరాపిడిని రవము • పెంపగు సంతన్

మదికనుభవ మిడుచుండును

హృదయముగలవారికెల్ల • నీధరయందున్ 3513

క. అదియే మిదియే మనియెదు

మత్తినార్థన భక్తిజేయ ♦ మనుచునుహరియున్
బడిసాడులు నన్నడిగిన

విదితంబుగఁ జెప్పఁగలనె ♦ విదులులకనఘా 3౯౦

క. పుట్టిక యుంటయెఁగుమిలఁ

బుట్టనిపోరాట మిదియె ♦ పూనికతోడన్

దిట్టముగ దైవదీక్షను

బట్టిననుది పట్టువిడకు ♦ పరమునుగాంచన్ 3౯౧

క. పరకడుపునకిడు కోరికఁ

బరుగునఁ బరజంతువులను ♦ బట్టివధించున్

బరికింపఁ బంది మేలగుఁ

బరకడుపునఁ బెంటనంటి ♦ పట్టదు దేన్ 3౯౨

క. ఈతకు నేతకు గాంధీ

తాతయె యుపగూనమెన్నఁ ♦ దాతాల్లికమ

య్యా తన బొందెను గావున

నే తెఱఁగునఁ బ్రొయ్యి రాజానికదేశమునన్. 3౯౩

క. హద్దును మీఱియు రాఁగాఁ

పెద్దవుగద చెప్పమనుట ♦ పెచ్చెవరొక్కొక్క

యిద్దఱు గుఱుతును గని తమ

హద్దును గోరంగఁ దెలియు ♦ హరిదయనంతన్ 3౯౪

క. ఇద్దఱి యర్థము విద్యయె

పెద్దవు నీవంచు బిట్ట ♦ ప్రేలకు మెప్పుడున్

బ్రొద్దుఁడు చెలిమి నెఱిగినఁ

బ్రొద్దఱుఁగని బిచ్చగాని ♦ పోలికనుండున్ 3౯౫

క. ఏటికి వాదన లెక్కువ

యేటికి సాంతముగ వినక † హేళనగా నా

ర్భాట మొనర్తురు బుధులకు

వాటసుగాఁ జెప్పవచ్చుఁజ్ఞాఘ్నిమ మెఱయన్ 3౯౬

క. కంటికిఁ గరపాదము లకుఁ

జంటికి నితరాచయన పు † సమితికి జబ్బే

మంటిన దఁన బ్రాణంబుల

నొంటిని నిలుపంగ దైన † మొనరుచు క్రియయే. 3౯౭

క. కొడుకునకు స్వేచ్ఛ నిడుట య

కొడుకంతట ఘనత దెచ్చుఁ † గొడుకే మగునో

యడుగక యుబలిఁ బోయుఁగ

నెడఁగుట్టిని జూచిచెనంట † వినవే యెపుడున్. 3౯౮

క. మొఱకువలెఁ నెరుగు చుండఁగఁ

దురగా ఆనందపుంత్రి † స్తుతమతి నాకు

గఱపెను విద్యా బుద్ధులు

పరిపరిఁ దద్గురుని మదిని † బ్రస్తుతి చేతున్ 3౯౯

క. నేరిచి నటుకండబులఁ

గూరిచి మీ యెదుట నిడితిఁ † గోవిద వర్యుల్ !

గూరిమిఁ బరించి దొనఁగుల

నేరి యెఱింగింపఁ భక్తి † నెఱుఁగుదు సతమున్ ౪౦౦

క. వెన్నెల తీరుగనుండదొ

తిన్నఁగ దిద్దంగ నెఱుఁడు † ధీరుఁడు చెపుమా

సున్నితముగ నోరనకయె

చిన్నతనంబయ్యె ననుట † చెల్లునె మనఁగన్. ౪౦౧

క. కాబడినవెల్ల దిద్దుచుఁ
గాబడఁగాఁ జేయునట్టి † కర్తవ్యసుమ్మ
నీబలముఁ జెప్పఁజాలము
నీ బలమే బలముదేన ! † నీరజనయనా ! శ్లో॥

క. ఊహను బేరును మానిన
కారణమున తొప్పవిధము † గాఁగాపోడనో
బోయగనుండుట మానుము
పోయన నుఖమెట్లు కలుగు † భూలోకముననో. శ్లో॥

క. ధరసరకుసామ్మ గానగు
నరుడనఁగించిజ్ఞుడగును † నారాయణుడొ
ర్వరనన్నిటఁ దాఁగావున
సరియగు యోచననుజేసి † సరివుచ్చుడగునో. శ్లో॥

క. నరుడాత్మఁ గాంచి తనువును
మఱచిన నదిచాలునంత † మంత్రార్థంబో
గురుడొసఁగిన మంత్రమునే
మఱవక జపింపవలయు † మాపుక రేవుక శ్లో॥

క. మనుజుఁడు నేననదగునా ;
కనఁగన హంకారమందుఁ † గల్గునుగాదా ?
కనులకుఁ బండువుగాఁదన
ఘనతను జూపంగఁదగునె † ఘనునకునైనెన్. శ్లో॥

క. ఒక్కఁడు జేవుండనఁగా
మొక్కఁగఁ దావరమునిడఁగ † మూలముదెలిసెన్
నిక్కపు శ్రద్ధను నిలిపిన
నిక్కము దెలియంగవచ్చు † నిపుణులకెందుకొ. శ్లో॥

క. కావలసిన దేమిటిదగు

వేవిధములఁ జెప్పటకును ♦ వెనుకాడకురా

దేవుని వర్తనమును గురు

దేవుడె తెలుపంగవలయుఁ దెలియఁగ నెప్పుడున్ రం

క. పాలకుఁ దోడుంబెట్టినఁ

బాలేమియుఁ గానఁబడక ♦ పరవుగఁ బెరుగౌ

నాలాగున దేహికి శ్రీ

లోలుడు తోడైనబరుని ♦ లోఁగలియునురా రం

క. ఒకయూర నొక్కపురుషుడు

నొకభానుడు కంటఁబడుట ♦ యొకతావుననౌ

నొకసారి మాటగలిసిన .

నొకయక్షర మదిలభించు ♦ చుండునుబరమై రం

క. మరుగెందున భగవానుని

షుఱచియుఁ గనుదెఱవరయ్య ♦ మదినిండిన నీ

పిఱికితనంబది మాసినఁ

బరమార్థము గట్టిదగుట ♦ భావింపుమురా. రం

క. రేవునఁ గనువిత్తంబును

గాపడను మంచిఁజెడ్డఁ ♦ గనుఁగొనకుండున్

మాపుల మాపుల మోయుచు

సేవునఁ దనగతిని సుంతఁ యెఱుఁగక యకటా! రం

క. వేఱగుట నెచ్చుకోరిక

వేఱగుటకు విధినిదెల్పు ♦ వీలగునొక్కొక్క

నొరున్నరీతి వాగకు

మూరక పడియుండవలయు ♦ నోంకారమునన్ రం

క. పెద్దంగదనుఁ జూడందన

యొద్దకురాఁ దగదటంచు ♦ నోడకయను నా

సుద్దుల నుఖమున్నదొ కొ

ప్రొద్దుననే యిట్లు తెల్పుఁ ♦ బోలదుతండ్రి! రంగ

క. నాకున్నకోర్కె యిటులగు

నీ కోరిక నెగువఱకు ♦ నేచుండంగాఁ

దూకఁము సరిపోయిన తఱి

బాకఁము మదిఁదెలిసికొన్న ♦ ఫలమిది తండ్రి! రంగ

క. కలియును నంబలియునుగొని

యులుకుచుఁ దిరిగెదరు దాన ♦ నొడలికిరాదా?

పొలకువ పఱవంగగునా?

మెలకువతో సంతసంఁము ♦ మెలఁగుము తండ్రి! రంగ

క. సుద్దులకు నేమి కొదవ?

మొద్దకుఁ దగుబాటనెఱుఁగు ♦ ముక్తిఁగనంగా

బద్దకము దేవునెఱిగెడి

సుద్దులె మోక్షంబు దానశుద్ధులు మనుజుల్ రంగ

క. కాలమొకలెక్క మనసునె

కాలపు వర్ణనఁబుఁదెలియఁ ♦ గరణమగుదాఁ

బోలిక సరియగుఁ గావునఁ

బోలదు పనిమేల యనుట ♦ భోగివిగానక. రంగ

క. అబ్బుఁగఁదెలియఁ గలరొక

డబ్బును సాధించుకతన ♦ డాబుగ వేషం

బట్టిన సంగతిఁగనఁగా

నబ్బును మోక్షంబుగాంచ ♦ నఱుదెవ్వసకిక. రంగ

నా ?

గొక్కి ధ యెనసినబాధక

లేశంబైనన్.

ర. ౨౦

మరియు నుడువం

గలమా ? మంత్రమునె నుడువఁ ధ గారానుసుమీ

తలఁచి కొనుతలఁపు తోడుతఁ

దెలిపిన మంత్రమున సిద్ధిఁ దెలియఁగవలయున్ ర. ౨౧

క. వినఁబడునపుడనుకొఁగల

ఘనులకుఁ గాన్పించుజ్యోతి ధ గాఢముగాఁగక

మన సంతరించునపుడే

యెనయును బరమాత్మునందు ధ సీజీవుండున్ ర. ౨౨

క. ప్రాప్తంబు నొందఁ గలిగియుఁ

బ్రాప్తంబునఁ జెప్పుటెట్లు ? ధ పరమాత్ముండే

ప్రాప్తంబున నీ గ్రంథమె

ప్రాప్తముగాఁ జదువముక్తి ధ ప్రాప్తంబొఁబో ర. ౨౩

క. మన మనుగడ యెట్టిదియో

కనుఁగొనఁ గారాదుశాస్త్ర ధ ఘనులకునైనన్

ప్రసిగా నిదేవుఁ డనెదరు

పనిగల్గియె చేయవలయు ధ పరముకొఱకునై. ర. ౨౪

క. ఎఱిఁగిన మేళము లేరా

పరమేశుని ధ రుణగల్గు ధ బ్రహ్మకెఱుఁగుమురా

పరమేశ్వరు దయఁగాసక

పరమంబేలేదిహంబు ధ భయదము నుమ్మి. ర. ౨౫

క. ఈ రీతిఁ జెప్పసాగుదె ?

నీరీతిందెలిసియున్న ♦ నే

గౌరీశుని సేవించిన

వారికె పరమబుద్ధి మృత్యు ♦ భ

క. చూడంజూడఁ గనద్దము

జూడను సుజ్ఞానమబ్బు ♦ జావెందునగున్

వేడఁగ దైవంబొక్కఁడె

కాఁడా ? త్వరపడఁగనేల ♦ కామము తొలఁగన్ ర-౨౭

క. పేరుండె నేతి బీరగ

వీరారెడ్డి యని, యతఁడె ♦ విసువక వ్రాసెన్

నేరిచినట్టులఁ గందము

లొరిసి గుణములనె కొనఁగ ♦ నంజలి సేతున్ ర-౨౮

క. తిట్టుటకుం దగవయ్యా !

పెట్టుటకే పెద్దవయ్య ♦ పృథివీస్థలిపైఁ

గొట్టుటకుఁ జెట్టుచేమలె ?

గుట్టుగవిను మొద్దులైనఁ ♦ గొట్టుకుమయ్యా ! ర-౨౯

క. పంతులుగల బాలురకును

సంతోషము గలిగి చదువు ♦ చదువఁగవలయున్

మంతనముగఁ బంతుళ్ళును

గంతులిడక యుండఁ జదువు ♦ గమనింపవలెన్ ర-౩౦

క. పెద్దలఁగలరా యూరను

గడ్డెయనుచుఁ గూయు సింగి ♦ గాదనరేమో ?

పెద్దలు పురిలోఁ గలిగినఁ

దద్దయు నెఱుఁగితనజూచి. ♦ తన్నఁగవలయున్ ర-౩౧

- క. గడ్డెయని యటవసాగిన
 వర్షవి యొకగ్రుద్దు గ్రుద్దు ♦ వాడుంజినచోఁ
 బెద్దలకు శాంతమబ్బును
 బుద్ధియుఁ గుట్టలకుఁగల్గు ♦ భువిసీరయ్యా! ౪౩౨
- క. తల్లికిఁ బిల్లకు సుఖమగు
 క్షలు గంపలుచు నిశు ♦ గలియుగమందుకా
 గల్లులు మాన్పఁగఁ బెద్దలె
 యుల్లంబున సతనూఁగోరు ♦ చుంద్రు నిజముగన్ ౪౩౩
- క. కలిగిన సనుమానముతో
 నిలువంబడు నామమెద్ది? ♦ నిజముంజెప్పుమా
 తులముం బాఁపఁగఁదగురా?
 సలలితముగ మాటలాడు ♦ సరసుఁడనైనకా ౪౩౪
- క. సొమ్మెవని తాతదవునా
 సొమ్మును గుడువంగఁజూచు ♦ సొంపెఱుఁగుమురా
 సొమ్మన గుట్టుగ సీరయ
 నెమ్మదిగాఁ జెప్పుచుండు ♦ నీతియెసుమ్మి ౪౩౫
- క. పడవను శ్రద్ధగ నడపుచు
 సుడిగుండము లెల్లఁగడచి ♦ సూటిగఁజనఁగా
 సుడిగుండము లొకతెక్కా
 వడిగాదరిఁ జేరియున్న ♦ వశమగు సుఖమున్. ౪౩౬

దొరుకు చోటు :

తమ్మా అప్పిరెడ్డిగారు,

(తండ్రి వీరారెడ్డి)

వలివేరు. (పోస్టు)

(తెనాలి తాలూకా - గుంటూరుజిల్లా)

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	IP/A102/B180
పుస్తకం పేరు	జీవిత/పుస్తకాలు
తారీఖు	25-10-24
ముందు అట్ట	no
వెనుక అట్ట	no
మొత్తం పేజీలు	83
పెద్ద సైజు పేజీలు	n/a
భాష పేజీలు	English
లేని పేజీలు	29,30
తయారు చేసినది	IP/A102/B180
పేజీలు విడదీసినది	IP/A102/B180
స్కాన్ చేసినది	IP/A102/B180
పరీక్ష చేసినది	KASIMBI
పేజీలు పరిశీలించినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడినది	no
తప్పులు	no
పరిస్థితి	good